

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.SÜRD.2025/208-3848
Konu: ÇKA 2025 Yılı Destek Programları İlanı

Mersin, 10/07/2025

Sayın Üyemiz,

T.C. Çukurova Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği'nden alınan bir yazıda, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından "Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı" ile "**Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı**" nın ilan edildiği bildirilmektedir.

Yazıda devamla, Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı kapsamında, mikro ve küçük ölçekli işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri; Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında ise KOBİ statüsündeki işletmelerin başvuru yapabileceği aktarılmaktadır. Programlara ilişkin başvuru rehberleri ile eğitim ve bilgilendirme toplantıları takvimi ise Ek'te sunulmakta olup ilgili belgelere ve güncel duyurulara Ajansın resmi internet sitesi olan www.cka.org.tr adresinden de erişilebilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Dr. Canan AKTAN SARI
Genel Sekreter Yrd.

Ek:

- 1) Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı Başvuru Rehberi
- 2) Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı Başvuru Rehberi
- 3) Eğitim ve Bilgilendirme Takvimi

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

SoGreen
Sosyal Kapsayıcı
Yeşil Geçiş Projesi

**ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI**

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME VE YEŞİL DÖNÜŞÜM HIZLANDIRICI HİBE DESTEĞİ

2025 Yılı Teklif Çağrısı

BAŞVURU REHBERİ

Referans No: TR62/25/ALT_SGA

Son Başvuru Tarihi: 29/08/2025 Saat: 23.59
Taahhütname Teslim Tarihi: 05/09/2025 Saat: 17.00

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN KÜNYESİ.....	1
KISALTMALAR	2
TANIMLAR	3
1. SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME VE YEŞİL DÖNÜŞÜM HIZLANDIRICI HİBE DESTEĞİ.5	5
1.1.Giriş.....	5
1.2.Desteğin Tanımı ve Yasal Dayanak.....	6
1.3.Programın Amaçları ve Öncelikleri.....	7
1.4.Çukurova Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	8
1.5.Programın Mantıksal Çerçevesi	9
2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR.....	10
2.1.Uygunluk Kriterleri	10
2.1.1.Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler başvurabilir?.....	10
2.1.2.Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	11
2.1.3.Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler.....	12
2.1.4.Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek maliyetler	14
2.2.Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	16
2.2.1.Başvuru Formu ve Diğer Belgeler.....	16
2.2.2.Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?	18
2.2.3.Başvuruların Alınması İçin Son Tarih.....	19
2.2.4.Daha Fazla Bilgi Almak İçin	19
2.3.Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	19
2.3.1.Ön İnceleme.....	19
2.3.2.Teknik ve Mali Değerlendirme.....	21
2.3.3.Çevresel ve Sosyal Risk Değerlendirmesi	23
2.4.Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	24
2.4.1. Bildirimin İçeriği	24
2.4.2.Öngörülen Zaman Çizelgesi	24
2.5. Sözleşme İmzalanması ve <Uygulama Koşulları>	24
3. EKLER	27

PROGRAMIN KÜNYESİ

PROGRAMIN KÜNYESİ	
PROGRAMIN ADI	Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği
PROGRAMIN GENEL AMACI	TR62 Bölgesi'nde faaliyet gösteren mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birliklerinin yeşil dönüşüme konu faaliyetlerinin Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi önceliklerine katkı sağlayacak şekilde desteklenmesi
PROGRAMIN ÖZEL AMACI	Program kapsamında; üretim süreçlerinde enerji ve kaynak verimliliğini artıran, karbon emisyonlarını azaltan ve çevre dostu teknolojilerin kullanımını yaygınlaştıran sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi; imalat sanayinde döngüsel ekonomi ilkeleri doğrultusunda atıkların kaynağında azaltılması, yan ürünlerin değerlendirilmesi ve süreçlerin verimlilik odaklı yeniden yapılandırılması; denizel ve kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına dayalı mavi ekonomi girişimlerinin desteklenmesi; iklim dostu teknolojiler geliştiren yenilikçi çözümlerin yaygınlaştırılması ve tüm bu dönüşüm sürecine kadınların, gençlerin ve kırılgan grupların etkin katılımını sağlayacak kapsayıcı iş modellerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.
PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ	Bu Programın önceliği, AB 2020 Yeşil Taksonomi Tüzüğü'nün aşağıda belirtilen altı çevresel hedefinden en az biriyle uyumlu olan güçlü bir çevresel ve sosyal odak noktasına sahip faaliyetlerin desteklenmesidir: - İklim değişikliğinin azaltılması - İklim değişikliğine uyum - Su ve deniz kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı - Döngüsel ekonomiye geçiş - Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü - Biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restore edilmesi. Diğer taraftan, Bölge Planında yeşil dönüşümden daha fazla etkilenecek kadınlar ve gençler başta olmak üzere kırılgan grupların istihdamını artırmaya veya daha iyi işlerde çalıştırılmasına imkân sağlayan proje önerilerine değerlendirmede ilave puan verilecektir: - İşletmenin kadınlar veya gençler tarafından sahip olunması veya yönetilmesi - Kooperatif ve üretici birliklerinde kadınların/ gençlerin yönetimde yer alması veya temsili - Bölge Planında yeşil geçiş süreci için daha kırılgan olarak belirlenen illerden/ ilçelerden gelen teklifler - Yeni işler yaratma potansiyeli - Daha iyi işler yaratma potansiyeli
UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ	- Mikro* ve küçük işletmeler** - Kooperatifler ve üretici birlikleri
PROGRAMIN BÜTÇESİ	50.000.000,00 TL
DESTEK MİKTARI	- Asgari Tutar: 600.000,00 TL - Azami tutar: 2.000.000,00 TL
AJANS DESTEK ORANI	- Mikro ve küçük işletmeler : %50 - %75 - Kooperatifler ve üretici birlikleri: %75 - %90
PROJE SÜRESİ	Azami 12 ay
SON BAŞVURU TARİHİ	KAYS üzerinden son başvuru tarihi: 29/08/2025 Saat: 23.59 Taahhütname için son teslim tarihi: 05/09/2025 Saat: 17.00

***Mikro işletme:** Yıllık çalışan sayısı on kişiden az olan ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri on milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir.

****Küçük işletme:** Yıllık çalışan sayısı elli kişiden az olan ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri yüz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir.

KISALTMALAR

DB:	Destekleyici Belge
DK:	Değerlendirme Komitesi
DYK:	Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu
FSM:	SoGreen Projesi Finansal Destek Rehberi (<i>Financial Support Manual</i>)
KAGM:	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KAYS:	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KDV:	Katma Değer Vergisi
PDD:	SoGreen Proje Değerlendirme Dokümanı
PUB:	Proje Uygulama Birimi
POM:	SoGreen Proje Uygulama Rehberi (<i>Project Operations Manual</i>)
SGK:	Sosyal Güvenlik Kurumu
SoGreen:	Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi
SOP:	Sonuç Odaklı Program
SSSL:	Sıkça Sorulan Sorular Listesi
ÇSS:	Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları
Ç&S:	Çevresel ve Sosyal

TANIMLAR

Ajans: T.C. Çukurova Kalkınma Ajansı

Ara Rapor: Sözleşmede belirtilen dönemler itibarıyla, Proje Uygulama Rehberinde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak, yararlanıcı tarafından proje uygulama süresince hazırlanan ve sunulan rapor

Bakanlık: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, destek konusu öncelik alanını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri, ayrıntılı, açık ve anlaşılır bir dille açıklayan ve ajansın internet sitesinde yayımlanan rehber belge

Başvuru Sahibi: Destek almak üzere Başvuru Formu'nda yer alan "Başvuru Sahibinin Beyannamesi"ni imzalayarak Ajansa başvuran ve bu rehberde uygun olarak tanımlanan gerçek ya da tüzel kişi

Bölge Planı: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan; 9253 sayı ve 16 Aralık 2024 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanarak yürürlüğe giren TR62 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı metni

Değerlendirme Komitesi: Proje tekliflerini başvuru rehberlerinde belirtilen esaslara göre değerlendirmek üzere, alanında en az beş yıllık tecrübeye sahip ve en az beş üyeden oluşan komite

Destek Yönetimi Kılavuzu: Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve Ajansın sağlayacağı destekler ile bunların izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve kuralları, iş akış ve tanımlarını, raporlama usul ve esaslarını, destek yönetimi sürecinde kullanılan ilgili belge ve formların standartlarını, yararlanıcılarla imzalanacak tip sözleşme formatını, bilgi sistemlerinin ve veri tabanlarının kullanımını ve gerekli diğer hususları belirleyen el kitabı

Genç: 18-35 yaş arasındaki bireyler

Genel Sekreter: Ajansın icra makamı olan Genel Sekreterliğin üst amiri

Görünürlük Rehberi: Desteklenen proje kapsamında Ajans, Bakanlık ve Dünya Bankasının görünürlüğünün nasıl sağlanacağına ilişkin usul ve esasları içeren belge

Hızlandırıcı Hibe Desteği: SoGreen Projesi kapsamında Ajansın başvuru rehberine uygun projelere sağlayacağı mali destek

İyi İşler: Proje kapsamında satın alınacak eğitim hizmetleri ile çalışanın kapasitesinin artırılarak proje faaliyetlerinde görevlendirilmesi

İzleme: Ajansın, uygulama aşamasına geçmiş proje ve faaliyetlerde öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmasına yardımcı olmak, uygulamanın belirlenen ilke ve kurallara, kalkınma ajansları mevzuatına ve sözleşme hükümlerine uygun yürümesini sağlamak adına düzenli ve sürekli olarak veri toplamasına, uygulamaya ilişkin riskleri önceden tespit ederek düzeltici ve önleyici tedbirler almasına, uygulama performansını takip etmesine ve denetim faaliyetleri yapabilmesine imkân verecek bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürüttüğü, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyeti

Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS): Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerinin yürütüldüğü internet tabanlı e-devlet hizmeti (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/>)

Menfaat İlişkisi: Projenin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, uygulamasının teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi ile diğer aşamalarında görev alanların, görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını etkileyecek kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi menfaat temini sağlayabilecek her türlü durum

Nihai Rapor: Proje Uygulama Rehberi'nde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan rapor

Program: Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği

Proje: SoGreen Projesi Altbileşen 1(b)'de tanımlanan hızlandırma desteğinden yararlanmak üzere Ajansa sunulan, yeşil dönüşüm sürecinden olumsuz etkilenecek kadın ve gençlerin istihdamını artırmak amacıyla işletme, kooperatif ve birliklerin imalat süreçleri ve iş modellerinin desteklenmesine odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü

Proje Uygulama Birimi: SoGreen Projesi bileşenlerinin uygulanmasında görev alan Ajans uzmanlarından oluşan birim

Proje Özel Hesabı: Yararlanıcı tarafından projeye özel olarak açılan ve desteğe konu proje harcamalar ile ilgili iş ve işlemlerin gerçekleştirileceği banka hesabı

SoGreen Projesi: Dünya Bankası ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında imzalanan krediye konu Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi

Sonuç Odaklı Program: Yönetmelikte belirtilen bölgesel program tanımına uygun olarak, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli (tercihen 3 yıllık) programlar

Sözleşme: Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve eklerini

Sözleşme Makamı: T.C. Çukurova Kalkınma Ajansı

Taahhütname: Proje başvurusu elektronik olarak tamamlandığında, KAYS üzerinden oluşturulup e-imza ile imzalanan ya da ıslak imzalı olarak Ajansa teslim edilen belge

TR62 Bölgesi: Adana ve Mersin illerinden oluşan Düzey 2 Bölgesi

Usulsüzlük: Projenin herhangi bir aşamasında; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Yönetmelik ile Yönetmeliği tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışlar

Yararlanıcı: Program kapsamında Ajanstan destek almaya hak kazanan ve Ajans ile destek sözleşmesi imzalayan tüzel kişi

Yetkili/Yasal Temsilci(ler): Başvuru sahibini temsil ve ilzama yetkili kişiler

Yönetim Kurulu: TR62 Bölgesi illerinin Valileri, İl Merkez/Büyükşehir Belediye Başkanları, İl Genel Meclis Başkanları, İl Ticaret ve Sanayi Odası Başkanları ve Genel Sekreter'den müteşkil Ajans karar organı

Yönetmelik: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği

1. SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME VE YEŞİL DÖNÜŞÜM HIZLANDIRICI HİBE DESTEĞİ

1.1. Giriş

İklim değişikliği, sıfır emisyon hedefleri ve yeşil geçiş süreçlerinin haneler, çalışanlar ve toplumun farklı kesimleri üzerinde derin ve çok boyutlu etkilere yol açacağı konusu dünyada olduğu kadar ülkemizde de en önemli sorun alanlarından birini oluşturmaktadır. Özellikle yeşil ekonomiye geçiş, toplumun bazı kesimleri için ciddi riskler taşımakta; yeterince hazırlıklı olmayan veya gerekli donanımdan yoksun gruplar, geçim kaynaklarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Kadınlar, gençler ve benzeri kırılgan gruplar, mevcut ekonomik ve sosyal yapılar içinde zaten bir dizi zorlukla mücadele ederken, yeşil geçiş süreci bu grupların üzerindeki olumsuz etkileri daha da derinleştirebilecektir. Bunun yanı sıra, düşük vasıflı işçiler gibi yeşil geçişten kaynaklanan mesleki değişimlere adapte olma becerileri sınırlı olan diğer grupların da bu süreçten daha fazla zarar görme ihtimali bulunmaktadır.

Türkiye'nin ekonomik dönüşümüne entegre edilen iklim hedefleri, potansiyel olarak daha yüksek büyüme ve istihdam fırsatları yaratma kapasitesine sahip olsa da, özellikle geçişe uğrayacak sektörlerde önemli zorluklar ve belirsizlikler doğurabilecektir. Daha yeşil ve sürdürülebilir üretim yöntemlerine geçişin sağlanacağı bazı sektörlerde yeni istihdam fırsatları ortaya çıkarken, diğer sektörlerde mevcut işlerin tehlikeye girmesi söz konusu olabilecektir. Bu bağlamda, yeşil geçişin etkileri, yalnızca çevresel sürdürülebilirlik ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda sosyal yapının temellerine de ciddi şekilde etki edecektir.

Yeterli desteğin sağlanmaması durumunda, hâlihazırda kırılgan olan veya işgücü piyasalarından dışlanmış gruplar, iklim değişikliği ve yeşil geçiş sürecinin olumsuz sonuçları nedeniyle daha da savunmasız hale gelecektir. 2023 verilerine göre Türkiye'de kadınların yalnızca %31,3'ü istihdam edilmekte olup, bu oran, OECD ortalaması olan %63,2'nin oldukça gerisindedir. Bu bağlamda, yeşil geçişin yarattığı yeni iş fırsatlarından kadınların dışlanma riski oldukça yüksektir. Ancak, bu sürecin doğru yönetilmesi durumunda, yeşil geçiş yalnızca savunmasız gruplar için zorluklar yaratmakla kalmayıp, aynı zamanda yeni fırsatları da sunabilir. Özellikle savunmasız grupların, yeşil ekonomide yaratılacak yeni iş alanlarına erişimini sağlamak, onları yoksulluktan kurtarma noktasında önemli bir adım olacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Kalkınma Ajansları aracılığı ile uygulanan Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi (SoGreen), bu hedeflere ulaşmak için önemli bir platform sunmaktadır. Proje ile sağlanacak finansman, Kalkınma Ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla 81 ilde kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun çeşitli projeleri desteklemek için 7 yıl süreyle kullanılacaktır. Başta kadınlar ve gençler olmak üzere yeşil dönüşüm sürecinde ön plana çıkan dezavantajlı gruplara yönelik yeşil geçim kaynakları olanaklarının geliştirilmesi için tasarlanan SoGreen Projesi ile yeni iş ve istihdam alanlarının yaratılması ve sosyal kapsayıcılığın artırılması hedeflenmektedir. Projenin birinci bileşeni, kadınlar ve gençlerin ekonomik fırsatlara daha iyi erişimini sağlamayı hedeflerken, yeşil geçiş süreçlerine katkı sağlayacak faaliyetler için geri ödenebilir finansman ve hibe desteği sunmaktadır.

SoGreen Projesi kapsamında yalnızca, Avrupa Birliği (AB) 2020 yeşil taksonomi düzenlemesinin altı çevresel hedefinden biriyle uyumlu olan alt proje teklifleri desteklenecektir. Bu bağlamda, projenin birinci bileşeni, mevcut ve yeni yararlanıcıların, yeşil geçiş sürecine katkı sağlayan ekonomik fırsatlar yaratmalarını teşvik edecektir. Söz konusu faaliyetler arasında; (a) enerji ve malzeme verimliliğini artırmayı, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını teşvik etmeyi, sera gazı emisyonlarını azaltmayı amaçlayan mevcut yeşil teknolojilerin kullanımını destekleme; (b) yeşil dönüşümü kolaylaştıracak veya yeşil tüketim modellerine hizmet edecek yeni iş ve hizmet modelleri geliştirme; (c) iklim değişikliği ve doğal afetlere karşı dayanıklılığı artırmak amacıyla sel riskini azaltma, verimli havalandırma ve soğutma sistemleri ile tedarik zinciri risklerini yönetme gibi çeşitli faaliyetler yer almaktadır.

2006 yılında kurulan Çukurova Kalkınma Ajansı, faaliyetlerini "Çukurova Bölgesi'nin sürdürülebilir kalkınmasında uzmanlaşmış öncü kurum olmak" vizyonu doğrultusunda sürdürmektedir. Adana ve Mersin illerinden oluşan TR62 Düzey 2 Bölgesi'nde görev yapan Ajans, kurumsal yapısı, uzman kadrosu ve etkin katalizör rolüyle yerel kalkınmanın tüm alanlarında ulusal, bölgesel ve uluslararası

paydaşlarla güçlü iş birlikleri geliştirmektedir.

“Daha yaşanılabilir ve müreffeh bir bölge için, kaynakları yenilikçi bir yaklaşımla değere dönüştürmek” misyonuyla hareket eden Ajans; bugüne kadar hazırladığı bölge planları, yayınladığı araştırma ve analiz raporları, yürüttüğü yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri ile mali ve teknik destek programları aracılığıyla TR62 Bölgesi’nin sosyo-ekonomik gelişimine önemli katkılar sunmuştur. Bölgedeki kritik sektörlerde dönüşüm yaratmayı hedefleyen bu faaliyetler sayesinde, kalkınma süreci hızlandırılmış ve yerel aktörlerin stratejik projeler geliştirmesi desteklenmiştir.

Bölgesel kalkınma vizyonunu küresel eğilimler ve ulusal politikalarla uyumlu şekilde şekillendiren Ajans, son yıllarda iklim değişikliğiyle mücadele, kaynak verimliliği ve yeşil üretim gibi alanlarda önemli çalışmalara odaklanmıştır. Bu doğrultuda, Ajansın 2024–2026 döneminde uyguladığı Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, yeşil büyümeyi bölgesel kalkınmanın temel bileşenlerinden biri haline getirmeyi amaçlamaktadır. Sonuç Odaklı Program kapsamında, sanayi sektörünün yeşil dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesi, temiz enerji ve çevre dostu üretim teknolojilerinin yaygınlaştırılması ile birlikte, döngüsel ekonomi ve endüstriyel simbiyoz temelli uygulamaların hayata geçirilmesi desteklenmektedir. Bunun yanı sıra, denizel ve kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı temelinde gelişen mavi ekonomi sektörlerinde — özellikle su ürünleri, deniz biyoteknolojisi ve kıyı turizmi gibi alanlarda — yenilikçi uygulamaların teşvik edilmesi ve bölgesel istihdamın artırılması da programın öncelikleri arasında yer almaktadır.

Avrupa Birliği’nin Yeşil Mutabakatı ve Türkiye’nin 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda, TR62 Bölgesi’nde faaliyet gösteren işletmelerin bu dönüşüme hazırlanması ve rekabet gücünün artırılması amacıyla kapsamlı analizler yapılmış, sektörel yol haritaları hazırlanmış ve bu alanlara yönelik destek mekanizmaları tasarlanmıştır. Ayrıca, firmaların karbon ayak izi ölçümünden yeşil yakalı insan kaynağı yetiştirilmesine kadar birçok alanda kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülmüş, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) gibi düzenlemelere uyum süreçlerine destek sağlanmıştır. Ajans, yeşil dönüşüm sürecinde yalnızca çevresel değil, aynı zamanda toplumsal sürdürülebilirliği de gözetmekte; kadınlar, gençler ve kırılgan grupların üretim ekonomisinde aktif rol üstlenmesini sağlayacak kapsayıcı modellerin desteklenmesine özel önem vermektedir.

Bu çerçevede hazırlanan Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı, TR62 Bölgesi’nde ekonomik gelişmeyi çevresel sorumluluk ve toplumsal kapsayıcılık ilkeleriyle birlikte ele alan, bütüncül ve yenilikçi çözümleri teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Program kapsamında; üretim süreçlerinde enerji ve kaynak verimliliğini artıran, karbon emisyonlarını azaltan ve çevre dostu teknolojilerin kullanımını yaygınlaştıran sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi; imalat sanayinde döngüsel ekonomi ilkeleri doğrultusunda atıkların kaynağında azaltılması, yan ürünlerin değerlendirilmesi ve süreçlerin verimlilik odaklı yeniden yapılandırılması; denizel ve kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına dayalı mavi ekonomi girişimlerinin desteklenmesi; iklim dostu teknolojiler geliştiren yenilikçi çözümlerin yaygınlaştırılması ve tüm bu dönüşüm sürecine kadınların, gençlerin ve kırılgan grupların etkin katılımını sağlayacak kapsayıcı iş modellerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

1.2. Desteğin Tanımı ve Yasal Dayanak

Programa ilişkin yasal dayanak ve Program kapsamında desteklenecek faaliyetlerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar:

- 15/07/2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname),
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Dünya Bankası arasında 22.10.2024 tarihinde imzalanan SoGreen ikraz anlaşması,
- SoGreen Projesi uygulama esaslarını içeren Proje Uygulama Rehberi (POM), Finansal Destek Rehberi (FSM) ile Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Yönetim ile ilgili dokümanlar,
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği (Yönetmelik), ve
- Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu (DYK) hükümleri esas alınarak belirlenmiştir.

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı (SBYD), Ajansın başvuru rehberine uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla Hızlandırıcı Hibe Desteği sağlamak suretiyle sağlayacağı mali destek programıdır.

İlgili Yönetmeliklere göre hazırlanan rehberlerde Ajanslar, destek programlarına başvuru yapabilecek kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların niteliklerini, destek konusu öncelik alanını, destek limitlerini, seçim ve değerlendirme kriterlerini ve destek programına ilişkin diğer hususları belirler.

Bu programa ilişkin usul ve esaslar, Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı Başvuru Rehberi'nde (Başvuru Rehberi) detaylıca açıklanmıştır. Bu sebeple, programa proje başvurusu yapacak tüm paydaşların başvuru rehberini dikkatlice okumaları gerekmektedir. Başvuru sahipleri başvuruda bulundukları andan itibaren ilgili mevzuat hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

1.3. Programın Amaçları ve Öncelikleri

SoGreen Projesinin hedefi yeşil dönüşüme katkıda bulunmaları ve bundan faydalanmaları için kadınların ve gençlerin ekonomik fırsatlarını iyileştirmektir.

Hızlandırma Programının genel amacı TR62 Bölgesi'nde faaliyet gösteren mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birliklerinin yeşil dönüşüme konu faaliyetlerinin Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi önceliklerine katkı sağlayacak şekilde desteklenmesidir.

Hızlandırma Programının özel amacı ise üretim süreçlerinde enerji ve kaynak verimliliğini artıran, karbon emisyonlarını azaltan ve çevre dostu teknolojilerin kullanımını yaygınlaştıran sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi; imalat sanayinde döngüsel ekonomi ilkeleri doğrultusunda atıkların kaynağında azaltılması, yan ürünlerin değerlendirilmesi ve süreçlerin verimlilik odaklı yeniden yapılandırılması; denizel ve kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına dayalı mavi ekonomi girişimlerinin desteklenmesi; iklim dostu teknolojiler geliştiren yenilikçi çözümlerin yaygınlaştırılması ve tüm bu dönüşüm sürecine kadınların, gençlerin ve kırılgan grupların etkin katılımını sağlayacak kapsayıcı iş modellerinin güçlendirilmesidir.

Bu Programın önceliği, AB 2020 Yeşil Taksonomi Tüzüğü'nün aşağıda belirtilen altı çevresel hedefinden en az biriyle uyumlu olan faaliyetlerin desteklenmesidir:

- İklim değişikliğinin azaltılması
- İklim değişikliğine uyum
- Su ve deniz kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı
- Döngüsel ekonomiye geçiş
- Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü
- Biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restore edilmesi

Diğer taraftan, Bölge Planında yeşil dönüşümden daha fazla etkilenecek kadınlar ve gençler başta olmak üzere kırılgan grupların istihdamını artırmaya veya daha iyi işlerde çalıştırılmasına imkân sağlayan proje önerilerine değerlendirmede ilave puan verilecektir:

- 1) Mikro ve küçük ölçekli işletmeler için: İşletmenin kadınlar veya gençler tarafından sahip olunması veya yönetilmesi:
 - a) Aşağıdaki şartlardan en az birini sağlayan işletmelere ilave **3 puan** verilecektir:
 - i) Kadınlara/gençlere ait veya hâkim ortaklığı kadınlara/gençlere ait olan işletmeler,
 - ii) Kadınlar/gençler tarafından yönetilen işletmeler,
 - iii) Çalışanlarının %50'sinden fazlası kadın/genç olan işletmeler.
 - b) Sahibi kadın ve genç olan işletmeler ile proje ortağı olunması durumunda ilave **1 puan** verilecektir.
- 2) Kooperatif ve üretici birlikleri için: Kooperatif ve üretici birliklerinde kadınların/gençlerin yönetimde yer alması veya temsili:
 - a) Aşağıdaki şartlardan en az birini sağlayan kooperatifler/üretici birliklerine ilave **3 puan** verilecektir:
 - i) Kadınlar/gençler tarafından yönetilen kooperatifler/üretici birlikleri,
 - ii) Üyelerinin %50'sinden fazlası kadın/genç olan kooperatifler/üretici birlikleri.
 - b) Üyelerinin yüzde 50'sinden fazlası kadın/genç olan kooperatifler/üretici birlikleri ile proje ortağı olunması durumunda ilave **1 puan** verilecektir.
- 3) Bölge Planı ve 2022 İlçe SEGE raporlarına göre belirlenmiş olan Adana ilinde "Pozantı, İmamoğlu, Yumurtalık, Tufanbeyli, Karaisalı, Karataş, Aladağ, Saimbeyli ve Feke" ilçelerinden Mersin ilinde ise "Mut, Aydıncık, Bozyazı, Gülnar ve Çamlıyayla" ilçelerinden gelen tekliflere **3 puan** eklenecektir.
- 4) Yeni işler yaratma potansiyeli: 1 yeni istihdam içeren proje tekliflerine **2 puan**; 2 ve üzeri istihdam içeren proje tekliflerine **4 puan** verilecektir.
- 5) Daha iyi işler yaratma potansiyeli: Başvuru sahibinin mevcut personel sayısının en az %5'ine proje faaliyetlerinin yapılabilmesi için gereken eğitimleri aldırarak, personelinin yeni beceri kazanmasını sağlayacak olan proje tekliflerine ilave **1 puan** verilecektir.

1.4. Çukurova Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı **50.000.000,00 TL**'dir.¹ Çukurova Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Desteklerin Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

- **Asgari tutar: 600.000,00 TL**
- **Azami tutar: 2.000.000,00 TL**

Mikro ve küçük işletmelerin yararlanıcısı olduğu projelerde, destek miktarı proje maliyetinin % 50'sinden az ve % 75'inden fazla olamaz. Kooperatifler ve üretici birliklerinin yararlanıcısı olduğu projelerde ise, bölgenin kalkınma düzeyine, başvuranın mali kapasitesine ve teklifin yerel veya bölgesel kalkınmaya potansiyel katkısına bağlı olarak, destek miktarı proje maliyetinin % 75'inden az ve % 90'ından fazla olamaz.

Bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren projeler değerlendirmeye alınmayacaktır. Bütçenin kalan tutarı, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, Başvuru Sahibi tarafından

¹ Bu tutar, Yönetmeliğin 21 inci maddesinin sekizinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla, başvuru dönemi dışında, artırılmaz ya da azaltılamaz. Başvuru dönemi içinde yapılacak değişiklikler ise ajans internet sitesinde yayımlanır ve uygun iletişim araçları ile ilgililerine duyurulur.

eş finansman olarak karşılanmalıdır. Sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır. Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.

1.5. Programın Mantıksal Çerçevesi

	Program Mantığı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynak ve Araçları
Genel Amaçlar	TR62 Bölgesi'nde faaliyet gösteren mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birliklerinin yeşil dönüşüme konu faaliyetlerinin Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi önceliklerine katkı sağlayacak şekilde desteklenmesi	- Kadınlar, gençler ve diğer kırılgan gruplar için ekonomik fırsatların artırılması - Mikro ve küçük işletmeler ile kooperatifler ve üretici birliklerinin kapsayıcı yeşil dönüşüm konusundaki kapasitelerinin artırılması	- TÜİK verileri - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verileri - Sektörel raporlar - Ajans faaliyet raporları
Özel Amaç	Program kapsamında; üretim süreçlerinde enerji ve kaynak verimliliğini artıran, karbon emisyonlarını azaltan ve çevre dostu teknolojilerin kullanımını yaygınlaştıran sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi; imalat sanayinde döngüsel ekonomi ilkeleri doğrultusunda atıkların kaynağında azaltılması, yan ürünlerin değerlendirilmesi ve süreçlerin verimlilik odaklı yeniden yapılandırılması; denizel ve kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına dayalı mavi ekonomi girişimlerinin desteklenmesi; iklim dostu teknolojiler geliştiren yenilikçi çözümlerin yaygınlaştırılması ve tüm bu dönüşüm sürecine kadınların, gençlerin ve kırılgan grupların etkin katılımını sağlayacak kapsayıcı iş modellerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.	- İstihdam edilen kadın sayısı - İstihdam edilen genç sayısı - Proje ile oluşturulan yeni veya iyileştirilmiş işlerin sayısı - Projeden destek alan mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler ile kooperatiflerin gelirlerindeki artış oranı - Sürdürülebilir Ürün Sayısı - Enerji ve kaynak verimliliğini artıran işletme sayısı - Karbon Ayak İzini Azaltan İşletme Sayısı - Atık miktarını azaltan işletme sayısı - İklim dostu teknoloji geliştiren işletme sayısı	- Proje ara ve nihai raporları - SGK tahakkuk fişleri/ hizmet dökümleri - Mali Bilançolar - İşletme Kayıtları - İlgili resmi veya teknik belgeler
Beklenen Sonuçlar	Kadınlar, Gençler ve diğer kırılgan gruplar için ekonomik fırsatların artırılması, sosyal uyumlarının sağlanması İklim değişikliğinin azaltılması İklim değişikliğine uyum Su ve deniz kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı Döngüsel ekonomiye geçiş Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü Biyçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restore edilmesi.	- G4 İstihdam edilen kadın sayısı - G5 İstihdam edilen genç sayısı - S2 Doğrudan faydalanıcı sayısı - Kadın - S5 Doğrudan faydalanıcı sayısı - Genç - K19 Yenilikçi ürün çeşidi sayısı	- KAYS verileri - Proje ara ve nihai raporları - Ajans faaliyet raporları

Faaliyetler	Sürdürülebilir Üretim ve Temiz Teknoloji Uygulamaları Döngüsel Ekonomi Temelli Süreç İyileştirmeleri Mavi Ekonomi Odaklı Yenilikçi Girişimler Yeşil Dönüşüm İçin Teknoloji Tabanlı Girişimler Kapsayıcı ve Adil Geçiş Yaklaşımları Sürdürülebilir Tarım Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım	Bu rehberin ekinde yer alan EK-A Performans Göstergeleri'nde belirtilmiştir.	- KAYS verileri - Proje ara ve nihai raporları - Ajans faaliyet raporları
--------------------	--	--	---

2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği", Destek Yönetim Kılavuzu ve Proje Uygulama Rehberi hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru Sahipleri başvuruda bulundukları andan itibaren Yönetmelik hükümlerini ve bu rehberlerde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Çukurova Kalkınma Ajansı bu destek programını zorunlu hallerin ortaya çıkması halinde desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda Başvuru Sahipleri Ajanstan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakatı aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek projelere yönelik üç temel uygunluk kriteri söz konusudur:

- Başvuru Sahibinin uygunluğu
- Projelerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: kimler başvurabilir?

(1) Bu program kapsamında uygun Başvuru Sahipleri şunlardır:

- Mikro işletmeler²
- Küçük işletmeler³
- Kooperatifler⁴
- Üretici birlikleri⁵

(2) Destek almaya hak kazanabilmek için, Başvuru Sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği Düzey 2 bölgesinde (Adana, Mersin) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgelerde bulunması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Ajansa proje başvurusu yapılmadan önce kurulmuş ve tescil edilmiş olmasıdır.

(3) Ayrıca, aşağıdaki sayılı hallerden bazıları için süreli bazıları için ise süresiz teklif çağrısına katılma yasağı vardır.

² Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde tanımlanan Mikro işletmeler: Yıllık çalışan sayısı on kişiden az olan ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri on milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir.

³ Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde tanımlanan Küçük işletmeler: Yıllık çalışan sayısı elli kişiden az olan ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri yüz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmelerdir.

⁴ 1163 sayılı kanun kapsamında kurulan kooperatifler ve birlikler

⁵ 5200 sayılı kanun kapsamında kurulan birlikler

- (a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar
- (b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar
- (c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
- (ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar
- (d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklerle uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler
- (e) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar
- (f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler
- (g) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar
- (h) Dünya Bankası yasaklı listesinde bulunanlar (<http://www.worldbank.org/debarr>)

Yukarıda (a) ve (e)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıl; (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; (g)'de yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur.

Destek Başvuru Formunun V. Bölümünde ("Başvuru Sahibinin Beyanı"), Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (g)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru Sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler.

Başvuru Sahibinin ortakları projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir. [Bu nedenle ortaklar, Bölüm 2.1.1'de belirtilen koşullardan "Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesinde kayıtlı olmaları veya merkezinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması" dışında, başvuru sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdırlar.]

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır. Başvuru Formunun Bölüm III-2'de yer alan Beyan, Başvuru Sahibinin ve tüm ortaklarının yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Projeye Başvuru Sahibi veya ortak kuruluşlar dışında diğer kuruluşlar da iştirakçi ya da yüklenici olarak dahil olabilecektir.

İştirakçiler

Başvuranların ve ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da projeye, o projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, iştirakçi olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, projede sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenecektir. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçi kuruluşlar, katılımlarına dair beyanda bulunmalıdırlar. (Bkz. Başvuru Formu, Bölüm IV-2)

Yükleniciler / Taşeronlar

Projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği gerçek ve tüzel kişilerdir. Yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler Dünya Bankası Satın Alma Kurallarına tabidir.

Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

2.1.3. Uygun Projeler : Destek başvurusu yapılabilecek projeler

Süre

Azami proje uygulama süresi, **12 aydır**. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzaladığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Yer

Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği Düzey 2 bölgesinde (Adana, Mersin) gerçekleştirilmelidir. Ancak sergi, konferans, fuar ve benzeri etkinliklere katılım faaliyetleri, proje amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğu durumlarda, bölge dışında gerçekleştirilebilir. Her hâlükârda proje temel faaliyetleri bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Bölge Planında yeşil geçiş süreci için daha kırılğan olarak belirlenen illerden/ilçelerden gelen proje önerilerine değerlendirmede ilave puan verilecektir.

Uygun Proje Konuları

Başvuru sahiplerinin program öncelikleri kapsamında yeni teknolojilerin ve iş fikirlerinin hayata geçirilmesi ile mevcut yatırımlarının program öncelikleri kapsamında iyileştirmesine yönelik projeleri desteklenecektir. Aşağıda bu amaçlar ile uyumlu olması beklenen proje konuları sıralanmaktadır:

- Sürdürülebilir Üretim ve Temiz Teknoloji Uygulamaları
 - o Üretim süreçlerinde enerji ve kaynak verimliliğinin artırılması
 - o Karbon emisyonlarının azaltılması
 - o Çevre dostu teknolojilerin entegrasyonu
 - o Sürdürülebilir hammadde kullanımı yoluyla çevresel performansın geliştirilmesine yönelik uygulamalar
- Döngüsel Ekonomi Temelli Süreç İyileştirmeleri
 - o İmalat sektöründe üretim atıklarının kaynağında azaltılması
 - o Yan ürünlerin değerlendirilmesi
 - o Süreç içi geri kazanım mekanizmalarının kurulması ve bu doğrultuda üretim tasarımlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik uygulamalar.
- Mavi Ekonomi Odaklı Yenilikçi Girişimler
 - o Deniz ve kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını esas alan, su ürünleri, kıyı turizmi ve mavi biyoteknoloji gibi sektörlerde bölgesel istihdamı ve ekonomik değeri artırmaya yönelik girişimler.
- Yeşil Dönüşüm İçin Teknoloji Tabanlı Girişimler
 - o İklim dostu üretim, sürdürülebilir malzeme geliştirme, karbon izleme ve dijital çevre yönetimi gibi alanlarda geliştirilen teknoloji odaklı çözümler.
- Sürdürülebilir Tarım
 - o Tarımda karbon ayak izini azaltmaya yönelik ölçümleme, raporlama ve iyileştirme sistemlerinin kurulması,
 - o Yeni nesil organik ve biyolojik gübrelerin geliştirilmesi
 - o Zararlılara karşı biyolojik mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi
 - o Yenilenebilir enerji kaynakları (güneş, biyogaz) ile çalışan tarım sistemlerinin kurulması
 - o Gıda değer zincirinde izlenebilirliği artırmak için blokzincir teknolojilerinin kullanımı
 - o Nesnelerin interneti (IoT)
 - o Yapay zekâ ve sensör teknolojileri ile desteklenen gübreleme sistemlerinin kurulması
- Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım
 - o Yeni nesil yüksek hızlı ve entegre şarj teknolojilerinin geliştirilmesi ve uygulanması,
 - o Yüksek verimli batarya üretim ve batarya yönetim sistemlerinin kurulması
 - o Akıllı lojistik sistemleri ile taşımacılıkta enerji verimliliğini artırıcı uygulamaların hayata geçirilmesi

Projelerin fizibilite etüdü, ihtiyaç analizi veya pazar araştırması gibi ön çalışmalarla desteklenmesi önem arz etmektedir.

Uygun Olmayan Proje Konuları

SoGreen Projesi Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi kapsamında belirlenen aşağıdaki konuları içeren proje önerileri desteklenmeyecektir:

- Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (*the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora - CITES*) kapsamında yasaklanmış olan habitatlar ve ürünlerle ilgili ticari faaliyetler
- Genetiği değiştirilmiş organizmaların yaban hayatına salınması
- Yasaklanmış pestisitlerin (Dünya Sağlık Örgütü'nün Pestisitlerin Tehlike Sınıflarına Göre Önerilen Sınıflandırması 1a (son derece tehlikeli) ve 1b (çok tehlikeli) veya Stockholm Sözleşmesi'nin Ek A ve B'si kapsamına giren veya Türkiye Hükümeti tarafından kısıtlanan) ve herbisitlerin üretimi, dağıtımı ve satışı
- Trol balıkçılığı
- Radyoaktif ürünler
- Tehlikeli atıkların depolanması, işlenmesi ve bertarafı
- Montreal Protokolü kapsamında düzenlenen CFC, halon ve diğer maddeleri içeren ekipman ve malzemelerin üretimi
- Ağırlıkça %0,005'ten fazla PCB (poliklorlu bifeniller) içeren elektrikli ekipmanların üretimi.
- Asbest içeren ürünlerin üretimi
- Nükleer reaktörler ve parçaları
- İşlenmiş veya işlenmemiş tütün ve tütün işleme makineleri
- Kritik doğal yaşam alanlarının önemli ölçüde dönüştürülmesini veya bozulmasını içeren faaliyetler
- Kopyalanamayan kültürel mülke önemli ölçüde zarar verici faaliyetler
- Kayıtlı kültürel miras alanlarındaki herhangi bir faaliyet
- Herhangi bir hanenin fiziksel olarak yerinden edilmesine yol açan istemsiz arazi edinimi ve mülkiyet, kullanım hakkı veya kullanıcı hakları tartışmalı olan arazilerdeki herhangi bir faaliyet.
- Güvenlik tehlikeleri veya patlamamış mayın veya bombaların varlığı nedeniyle tehlikeli kabul edilen arazilerdeki herhangi bir faaliyet
- Mayınlar, silahlar ve mühimmat dahil (ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) silahlar.
- Uyuşturucu mahsulü üretimini veya bu tür mahsullerin işlenmesini destekleyecek herhangi bir faaliyet
- Çocuk işçi ve zorla çalıştırma içeren faaliyetler
- Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standardı (ÇSS) 6 (Biyolojik çeşitliliğin korunması ve yaşayan doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi) açısından herhangi bir doğal ve kritik yaşam alanı ve ÇSS 8 (Kültürel miras) açısından kültürel kaynaklar üzerinde önemli olumsuz etkiler oluşturan faaliyetler
- Belirlenmiş Afet Riski Alanları içindeki riskli binalar
- Kültürel Miras olarak kayıtlı binaları içeren herhangi bir alt proje
- Sulak alanlar, doğal ormanlar, çayırlar ve diğer "kritik" doğal yaşam alanları ve ekosistem hizmetleri gibi çevresel açıdan önemli alanların değiştirilmesi gibi Doğal Yaşam Alanları/Kritik Yaşam Alanları üzerinde etkisi olacak herhangi bir alt proje
- Çevresel ve sosyal (ES) riskler ve etkiler açısından Yüksek olarak derecelendirilen ve biyolojik çeşitlilik ve kültürel miras üzerinde etkisi olan herhangi bir alt proje. WB'nin Politika OP/BP 7.50'sini tetikleyecek alt projeler – Uluslararası Su Yollarındaki Projeler
- Dünya Bankası'nın Politika OP/BP 7.60'ını tetikleyecek alt projeler – Tartışmalı Alanlardaki Projeler

Bununla birlikte tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için)
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse)
- Yerel kuruluşların rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı faaliyet için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler:

Bu teklif çağrısı kapsamında, bir başvuru sahibi en fazla iki projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve bir projesi için destek alabilir. Bir başvuru sahibinin burada ifade edilen sayılardan daha fazla başarılı projesi varsa, sözleşmeler imzalanmadan önce başvuru sahibine başarılı olduğu projeler içinden hangisine destek almak istediği konusunda seçim hakkı tanınır.

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten karşılanabilecek maliyetler

Destek için sadece “uygun maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri ve dolaylı maliyetler hariç), **gerçek maliyetlere** (yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) **dayandırılmalıdır**.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, bu rehberin ekinde yer alan proje bütçesi (EK B) standart formuna göre hazırlanmalıdır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi⁶ <talep edildiyse, nihai denetim maliyetleri hariç>,
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi gerekir.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

Uygun Maliyetler

Uygun doğrudan maliyetler ve uygun dolaylı maliyetler olmak üzere iki türlü uygun maliyet bulunmakta olup, aşağıda tanımlanmaktadır:

⁶ Faaliyetin proje uygulama dönemi içerisinde gerçekleşmesi kaydıyla mevzuatta öngörülen nihai rapor süresi içerisinde yapılan ve nihai raporla sunulan ödemeler uygun maliyet sayılabilir.

a. Uygun doğrudan maliyetler:

Uygun doğrudan maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir ⁷:

- Proje bütçesinin %30'unu geçmemek kaydıyla ve yeni istihdamlarla sınırlı olmak üzere, projede görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler (Piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır)
- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni ekipman (nakliye vb.) ve hizmet satın alma maliyetleri
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde 20'sini geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri (Küçük ölçekli inşaat işleri çalışma alanına makine veya ekipman montajı sırasında tadilat, alan açma, onarım, boyama gibi küçük inşaat işlerini içerir. Yeni binaların inşası veya inşa halindeki binaların tamamlanması ile ilgili büyük inşaat işleri uygun maliyet değildir)
- Eğitim ve danışmanlık hizmeti maliyetleri
- Teknik danışmanlık, sertifikasyon/akreditasyon, test hizmetleri tedarik maliyetleri
- Deneme üretimi için gerekli hammadde maliyetleri (Toplam bütçenin %5'ini geçemez)
- Yazılım, otomasyon sistemleri, web sayfası ve e-ticaret kurulum giderleri
- Proje bütçesinin %5'ini geçmemek kaydıyla sarf malzemesi maliyetleri
- Proje bütçesinin %5'ini geçmemek kaydıyla taşıeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.)
- Denetim maliyetleri
- Görünürlük maliyetleri
- Mali hizmet maliyetleri (özellikle havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.)
- Kooperatif ve Üretici Birlikleri için Katma Değer Vergisi (KDV) ve Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) giderleri

b. Uygun dolaylı maliyetler

Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri v.b.) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin %1'ini aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır.

Uygun olmayan maliyetler

Bu programda hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Yolculuk ve gündelik giderleri
- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler
- Sözleşmede belirtildiği halde, vergi ve prim ödemeleri hariç, proje hesabı dışında yapılan proje harcamaları
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları
- Faiz borcu
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler
- Arazi veya bina alımları ve kiralanması
- İkinci el ekipman alımları
- Kur artışı dolayısıyla oluşan maliyet artışları
- Projenin uygulanmasına katılan kamu görevlilerinin maaşları
- Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri
- Yararlanıcı dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler

⁷ Uygun doğrudan maliyetler kapsamındaki harcama kalemleri için belirlenmiş azami oranlar, bütçe revizyonu sürecinde kontrol edilecek; bu oranları aşan tutarlar revize edilecektir.

- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere⁸ ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler
- Proje ile ilgisi olmayan harcamalar
- İstimlak bedelleri
- Otomobil, motosiklet, minibüs, otobüs, kaptıkaçtı, arazi taşıtları, panel van, kamyon ve çekici alımı ve kiralanması ile bu işlemlerle taalluku olan giderler, leasing giderleri
- Yönetmeliğin 7/A maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde adı geçen yararlanıcıların Katma Değer Vergisi (KDV) ve Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) giderleri

Başvuru Formunda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçede yer alması mümkün olmayacaktır.

Başvuruların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde, gerekli durumlarda bütçede değişiklik yapılabilecektir. Kontroller, Başvuru Sahibinin ilave açıklama yapmasını ve Çukurova Kalkınma Ajansının destek tutarında indirim yapmasını gerektirebilir.

Bu nedenle, Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde hazırlanarak, EK B-3 formatında hazırlanması gerekmektedir.

Aynı katkılar

Başvuru Formunda ayrı bir liste halinde sunulması gereken, yararlanıcı tarafından yapılan aynı katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle, bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez. Ancak, desteğin verilmesi durumunda, yararlanıcı, Başvuru Formunda belirttiği bu katkıları üstlenmek zorundadır.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler

Başvurular, bu rehberin ekinde bulunan Başvuru Formu ve talep edilen diğer belgeler ile birlikte KAYS üzerinden yapılmalıdır. Bu belgelerin basılı/elektronik nüshaları, Çukurova Kalkınma Ajansından veya internet adresinden <www.cka.org.tr> temin edilebilir.

Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Ayrıca bu belgeler doldurulurken, standart formata bağlı kalınmalı ve mevcut hiçbir metin silinmemeli ya da değiştirilmemelidir. Aksi takdirde, yapılan başvuru ön inceleme aşamasında değerlendirme dışı kalacaktır.

Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formunu ve diğer belgeleri lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurunuz.

Talep edilen belgeler ve proje başvurusunda öngörülen çalışmalara bağlı olarak meri mevzuata göre gerekli zorunlu belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun reddine yol açabilir.

Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

⁸ Proje uygulaması ile doğrudan ilgili olmayan ajans ve yararlanıcı arasındaki banka transfer ücretleri, noter masrafları ve vergiler gibi giderler ifade edilmektedir.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler:

Başvurular, KAYS üzerinden doldurulan Başvuru Formu ve diğer ekler dışında Ajans tarafından talep edilecek zorunlu veya avantaj sağlayıcı belgelerle birlikte sunulmalıdır:

Mikro ve Küçük İşletmeler için;

Zorunlu Belgeler:

- Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- **esnaf sicili veya ticaret sicili kayıt örneği**,
- Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- **oda faaliyet belgesi örneği**,
- Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- kuruluş ve güncel durumunu (kuruluş yeri, sermaye yapısı, iştigal alanları, başvuru sırasındaki güncel hali vb.) gösteren **Ticaret Sicil Gazetesi veya Esnaf Sanatkârlar Sicil Gazetesi örneği**,
- Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- **2023 ve 2024** yıllarına ait gelir tablosu ve bilançosunun ya da işletme hesap özetinin; ya da yeni kurulmuş ve faaliyette olan işletmeler için kuruluş bilançosu ve en son mali durum tahmininin serbest muhasebeci ve/veya mali müşavir onaylı nüshası,
- Başvuru Sahibi -ve varsa Proje Ortakları- adına Sosyal Güvenlik Kurumundan alınmış ve **2023 ve 2024** yıllarına ait SGK çalışan listesi (e-bildirge vb.)
- Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının-**E-devlet kapısı üzerinden alınan İşletme Sınıfı ve KOBİ Vasfı Belgesi**
- Başvuru Sahibini -ve varsa Proje Ortaklarını- temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)inin ve imzalarının **noter tasdikli imza sirküleri**,
- Proje kapsamında gerçekleştirilecek **100.000,00 TL**'nin üzerindeki mal, hizmet satın alımları ile yapım işlerine yönelik genel ve teknik özelliklerin belirtildiği şartname taslakları
- Proje kapsamında gerçekleştirilecek **100.000,00 TL**'nin üzerindeki mal, hizmet satın alımları ile yapım işlerine yönelik farklı tedarikçilerden alınmış **3 adet proforma fatura/ fiyat teklif mektubu**

Avantaj Sağlayıcı Belgeler:

- İstihdam Beyanı Taahhütnamesi(versen): Projede istihdam taahhüdü olması halinde doldurulmuş imzalı/kaşeli belge (KAYS'tan çıktısı alınarak imzalanacak ve kaşelenecek, sonrasında sisteme yüklenecektir.) (istihdam yaratan projeler artı puan alacaktır)
- Eğitim planı (versen): Proje kapsamında mevcut personelin yeni beceriler kazanmasını sağlamak üzere düzenlenecek eğitimlerin konusunu, süresini, katılımcı sayısını ve hedef kitlesini içeren detaylı programdır. (KAYS'tan çıktısı alınarak imzalanacak ve kaşelenecek, sonrasında sisteme yüklenecektir.) (personeline yeni beceriler kazandıran işletmeler artı puan alacaktır)
- Projenin gerçekleşeceği yere ait en az 5 adet fotoğraf (Üretim yapan firmalar için; dış görünüm, mevcut üretim hattı, idari ofis vs. ait fotoğraflar olmalıdır.)
- Genç ve kadın yönetici/çalışan sayısı beyanı. (KAYS'tan çıktısı alınarak imzalanacak ve kaşelenecek, sonrasında sisteme yüklenecektir.) (ilgili şartları sağlayanlar artı puan alacaktır)

Kooperatif ve Üretici Birlikleri için;

Zorunlu Belgeler:

- Kooperatifler** için ana sözleşme onaylı örneği, **Birlikler** için tüzük veya ana sözleşme onaylı örneği,
- Kooperatifler** için ticaret sicil memurluğuna tescilli ise sicil tasdiknamesi, ticaret ve sanayi odası kaydı varsa oda sicil kaydı veya faaliyet belgesi, **Birlikler** için ticaret sicil memurluğuna tescilli ise sicil tasdiknamesi veya Bakanlık İl Müdürlüklerinden alınmış onaylı tescil kaydı veya ticaret ve sanayi odası kaydı varsa oda sicil kaydı veya faaliyet belgesi,
- Başvuru Sahibini -ve varsa Proje Ortaklarını- temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)inin ve imzalarının **noter tasdikli imza sirküleri**,
- Proje kapsamında gerçekleştirilecek **100.000,00 TL**'nin üzerindeki mal, hizmet satın alımları ile yapım işlerine yönelik genel ve teknik özelliklerin belirtildiği şartname taslakları

- e. Proje kapsamında gerçekleştirilecek **100.000,00 TL**'nin üzerindeki mal, hizmet satın alımları ile yapım işlerine yönelik farklı tedarikçilerden alınmış **3 adet proforma fatura/ fiyat teklif mektubu**

Avantaj Sağlayıcı Belgeler:

- İstihdam Beyanı Taahhütnamesi(varsa): Projede istihdam taahhüdü olması halinde doldurulmuş imzalı/kaşeli belge (KAYS'tan çıktısı alınarak imzalanacak ve kaşelenecek, sonrasında sisteme yüklenecektir.) (istihdam yaratan projeler artı puan alacaktır)
- Eğitim planı (varsa): Proje kapsamında mevcut personelin yeni beceriler kazanmasını sağlamak üzere düzenlenecek eğitimlerin konusunu, süresini, katılımcı sayısını ve hedef kitlesini içeren detaylı programdır. (KAYS'tan çıktısı alınarak imzalanacak ve kaşelenecek, sonrasında sisteme yüklenecektir.) (personeline yeni beceriler kazandıran kurumlar artı puan alacaktır)
- Projenin gerçekleşeceği yere ait en az 5 adet fotoğraf (Proje yerine ait dış görünüm, mevcut üretim hattı, idari ofis vs. ait fotoğraflar olmalıdır.)
- Kooperatif yönetim/üye durumunu gösterir belge (Koop-bis) (ilgili şartları sağlayanlar artı puan alacaktır)

Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalanmadan önce bu belgelerin orijinallerini sunmaları istenecektir.

2.2.2. Başvurular nereye ve nasıl yapılacaktır?

Potansiyel başvuru sahiplerinin; proje başvurularını Ajansın internet sitesinden erişilebilecek KAYS'taki Başvuru Formunda da yer alan başvuru veri giriş formunu doldurarak KAYS'a yüklemeleri zorunludur. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır.

Başvuru sahiplerinin, proje başvurularını ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapması zorunludur. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde aşağıdaki adrese teslim edilir.

Çukurova Kalkınma Ajansı
Döşeme Mahallesi Turhan Cemal Beriker Bulvarı No:138/2 01060 Seyhan/ ADANA

Bu durumda taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen proje teklifleri reddedilecektir.

Başvuru Sahipleri başvurularının, eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinden kontrol etmelidirler. Tam olmayan başvurular reddedilecektir.

2.2.3. Başvuruların alınması için son tarih

Başvuruların alınması için son tarih **29/08/2025** saat **23:59'dur**. Elektronik başvuru süresinin sona ermesiyle birlikte sistem otomatik olarak kapanacak, sistem üzerinden herhangi bir işlem yapılamayacaktır.

KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin **05/09/2025** saat **17:00'a** kadar e-imza ile imzalanması, taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı durumlarda ise aynı süre sonuna kadar ıslak imzalı olarak elden ya da posta yoluyla Ajansa teslim edilmesi gerekmektedir. Son başvuru zamanından sonra alınan başvurular, hiçbir şekilde değerlendirmeye alınmayacaktır. Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmeler dikkate alınmayacaktır. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Taahhütnamenin ıslak imzalı teslim edileceği durumlarda, kabul mahallinde son başvuru anı itibarıyla bir yığılma söz konusu ise kapanış saatinde kapılar kapatılır ve sadece o an itibarıyla içeride bulunan başvurular kabul edilerek işlem tamamlanır.

2.2.4. Daha fazla bilgi almak için

Sorularınızı, aşağıdaki adrese veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

E-posta adresi: projebirimi@cka.org.tr

Faks : +90 (322) 363 00 41

Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç 10 gün içerisinde aşağıdaki adreste yayınlanacaktır: www.cka.org.tr

Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (SSS) aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de sunulacaktır.

Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve Başvuru Rehberinde yer almayan hiçbir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Değerlendirme sürecine ilişkin özet şema aşağıda yer almaktadır.

Başvurular, Ajans tarafından değerlendirme komitesi desteği ile incelenip değerlendirilecektir. Başvuru Sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir. Değerlendirme süreci temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır: **ön inceleme** ile **teknik ve mali değerlendirme**.

2.3.1. Ön İnceleme

Yalnızca zamanında teslim edilen projeler ön incelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında başvuru sahibinin ve proje konularının başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu yönünden ön inceleme yapılır. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.
- Ajans ön inceleme ve değerlendirme sürecinde, başvuru sahibinden başvuru ve eki belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Taahhütnamenin başvuru sahibinin yetkili temsilcisi tarafından onaylanması gerekmektedir. Bu husus KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekaletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen başvurular reddedilir.

Diğer taraftan Ajans başvuru rehberinde, başvuru formu dışında bazı bilgi ve belgelerin sunulmasının zorunlu olması yahut onay gerektiren işlem olması halinde yetkili makamlardan alınan onayın başvuru aşamasında sunulması gibi ek kriterler belirleyebilir. Böyle durumlarda tanımlanan ek kriterlerin yerine getirilmemesi projenin ön inceleme aşamasında reddedilmesine yol açar. Bunun dışında ajans değerlendirme sürecini etkileyeceğini düşündüğü belgeleri ön inceleme ve değerlendirme aşamalarının herhangi bir zamanında başvuru sahibinden talep edebilir. Başvuru sahibi, ajans tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmak zorundadır. Talep edilen bilgi ve belgeleri ajans tarafından başvuru rehberinde belirlenen zamanda sunmayan başvuru sahiplerinin başvuruları reddedilir.

Gerekli şartları taşıdığı anlaşılan projeler, bir listesi hazırlanarak teknik ve mali değerlendirme sürecine alınır. Gerekli şartları taşımadığı sonradan öğrenilen başvurular değerlendirme sürecinin hangi aşamasında olursa olsun ön incelemede elenmiş kabul edilir.

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından kontrole tabi tutulacaktır. Bu kapsamda, aşağıda yer alan kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak **reddedilebilir** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

İDARİ KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru standart formata uygun olarak hazırlanmıştır.		
2. Başvuru Formunun tüm bölümleri eksiksiz şekilde doldurulmuştur.		
3. Teklif, Türkçe olarak hazırlanmıştır.		
4. Bütçe (1-Bütçe, 2-Beklenen Finansman Kaynakları, 3- Maliyetlerin Gerekçelendirmesi) Başvuru Formunda belirtildiği şekliyle doldurulmuştur.		
5. Projenin mantıksal çerçevesi doldurulmuştur.		
6. Proje uygulama süresi, izin verilen azami süreyi aşmamaktadır (12 ay).		
7. Talep edilen destek tutarı, izin verilen asgari destek tutarından düşük değildir. (600.000,00 TL)		
8. Talep edilen destek tutarı, izin verilen azami destek tutarından yüksek değildir. (2.000.000,00 TL)		
9. Talep edilen destek oranı, uygun toplam bütçenin mikro ve küçük işletmeler için %50'sinden, kooperatifler ve üretici birlikleri için %75'inden az olamaz.		
10. Talep edilen destek oranı, uygun toplam bütçenin mikro ve küçük işletmeler için %75'ini, kooperatifler ve üretici birlikleri için %90'ını aşmamaktadır.		
11. İdari maliyetler öngörülen uygun doğrudan maliyetlerin %1'ini aşmamaktadır		
12. Taahhütname başvuru sahibinin yetkili kişisi tarafından onaylanmıştır.		
13. Başvuru Sahibinin - ve varsa Proje Ortaklarının - kuruluş belgesi (esnaf veya ticaret sicili kayıt örneği, oda faaliyet belgesi örneği, kuruluş ve güncel durumunu gösterir ticaret sicil veya esnaf sanatkârlar sicil gazetesini örneği) sunulmuştur.		
14. Başvuru Sahibini -ve varsa Proje Ortaklarını- temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)inin ve imzalarının noter tasdikli imza sirküleri sunulmuştur.		
15. Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- 2023 ve 2024 yıllarına ait onaylanmış kesin hesapları veya bilançoları sunulmuştur.		
16. Başvuru Sahibi -ve varsa Proje Ortakları- adına Sosyal Güvenlik Kurumundan alınmış ve 2023 ve 2024 yıllarına ait istihdam edilen personel sayısını gösterir belge sunulmuştur.		

KRİTERLER	Evet	Hayır
17. Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının-E-devlet kapısı üzerinden alınan İşletme Sınıfı ve KOBİ Vasfı Belgesi sunulmuştur. (Kooperatif ve Üretici Birlikleri için geçerli değildir.)		
18. Proje kapsamında maliyeti 100.000,00 TL'yi geçen mal ve hizmet satın alımları/ kiralamaları için en az 3 adet teknik şartname ve proforma fatura eklenmiştir.		

Ön inceleme kapsamında uygunluk kontrolü gerçekleştirilir. Başvuru Sahibinin ve projelerin bu rehberin 2.1.1 ve 2.1.2 bölümlerinde verilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi ve varsa Proje Ortakları uygundur.		
2. Proje TR62 Düzey 2 bölgesinde (Adana, Mersin) uygulanacaktır.		
3. Proje, Başvuru Sahibinin bu programdaki üçüncü (veya daha sonraki) projesi değildir.		

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

2.3.2. Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan Değerlendirme Tablosundaki kriterlere göre değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuranın mali ve yönetim kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, önerilen metodolojinin kalitesi ve geçerliliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınacaktır.

Değerlendirme tablosu, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, belirlenen aralıklarda puanlar verilecektir. Azami puanı 5 olan örnek için puanlama usulü, aşağıda gösterilmiştir.

1 = çok zayıf; 2 = zayıf; 3 = orta; 4 = iyi; 5 = çok iyi.

Bu değerlendirmenin sonunda projeler, **altmış beş (65)** ve üzerinde puan alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir.

Genel sekreter, teknik değerlendirme sonunda başarılı olan projelerin bütçe incelemesini yapar veya yaptırır.

Başvurular en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen teklif çağrısının toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır. Eşit puan alan başarılı projeler bakımından; söz konusu mali destek programında aynı yararlanıcı tarafından sunulan tek proje başvurusu niteliğinde olanlara öncelik verilir. Bu hususta eşitlik olması halinde öncelikle ilgililik bölümü için değerlendirme komitesi üyelerinin verdikleri puanların ortalaması; bunun da eşit olması halinde mali ve operasyonel kapasite bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır, bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınır.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. Mali ve Operasyonel Kapasite	20
1.1 Başvuru Sahibi, ortakları ve kilit personeli proje yönetimi konusunda yeterli deneyime sahip mi?	5
1.2 Başvuru Sahibi, ortakları ve kilit personeli yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (ele alınacak konular hakkında yeterli bilgileri var mı?)	5
1.3 Başvuru Sahibi ve ortakları yeterli yönetim kapasitesine sahip mi? (personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi ve beceri dahil olmak üzere)	5
1.4 Başvuru Sahibi istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip mi?	5
2. İlgililik	25
2.1 Proje, Teklif Çağrısının hedefleriyle ve bir veya birden fazla önceliği ile ne kadar ilgili?	10
Projenin: - ilişkilendirildiği program hedefleri ve önceliği ile projenin faaliyetleri, sonuçları, amaçları, hedef grupları ve bütçesi arasında hiçbir uyum yoksa ya da proje başvuru rehberinde yer alan desteklenmeyecek konulardan birine yönelikse 1 puan, - ilişkilendirildiği 1 (bir) program önceliği ile proje faaliyetleri, sonuçları, amaçları, hedef grupları ve bütçesi arasında uyum varsa uyum düzeyine göre 2-3 arasında puan, - ilişkilendirildiği 2 (iki) program önceliği varsa ve ilişkilendirildiği program öncelikleri ile proje faaliyetleri, sonuçları, amaçları, hedef grupları ve bütçesi arasında uyum varsa uyum düzeyine göre 4-6 arasında puan verilir. - ilişkilendirildiği en az 3 (üç) program önceliği varsa ve ilişkilendirildiği program öncelikleri ile proje faaliyetleri, sonuçları, amaçları, hedef grupları ve bütçesi arasında uyum varsa uyum düzeyine göre 7-10 arasında puan verilir.	10
2.2 Proje, hedef bölge(ler)nin ihtiyaçları ve sorunları ile ne kadar ilgili? (Adana ilinde "Pozantı, İmamoğlu, Yumurtalık, Tufanbeyli, Karaisalı, Karataş, Aladağ, Saimbeyli ve Feke" ilçelerinden Mersin ilinde ise "Mut, Aydıncık, Bozyazı, Gülnar ve Çamlıyayla" ilçelerinden gelen tekliflere 3 puan eklenecektir. Diğer proje tekliflerine bu bölümden en fazla 7 puan verilecektir.)	10
2.3 Başvuru sahibi aşağıdaki kriter(ler)i sağlaması durumunda 2-5 puan, hiçbir kriteri sağlamaması durumunda bu bölümden 1 puan alacaktır. <u>Mikro ve küçük ölçekli işletmeler için:</u> a) Aşağıdaki şartlardan en az birini sağlayan işletmelere ilave 3 puan verilecektir: - Kadınlara/gençlere ait veya hâkim ortaklığı kadınlara/gençlere ait olan işletmeler - Kadınlar/gençler tarafından yönetilen işletmeler - Çalışanlarının %50'sinden fazlası kadın/genç olan işletmeler b) Sahibi kadın ve genç olan işletmeler ile proje ortağı olunması durumunda ilave 1 puan verilecektir. <u>Kooperatif ve üretici birlikleri için:</u> a) Aşağıdaki şartlardan en az birini sağlayan kooperatifler/üretici birliklerine ilave 3 puan verilecektir: - Kadınlar/gençler tarafından yönetilen kooperatifler/üretici birlikleri - Üyelerinin %50'sinden fazlası kadın/genç olan kooperatifler/üretici birlikleri. b) Üyelerinin yüzde 50'sinden fazlası kadın/genç olan kooperatifler/üretici birlikleri ile proje ortağı olunması durumunda ilave 1 puan verilecektir.	5
3. Yöntem	25
3.1 Önerilen faaliyetler uygun mu faaliyet planı açık ve uygulanabilir mi, hedeflerle ve beklenen sonuçlarla uyumlu mu?	5

3.2 Projenin genel tasarımı ne kadar tutarlı? (Özellikle; proje, söz konusu sorunların bir analizini yansıtır mı; dış faktörler göz önüne alınmış mı ve bir değerlendirme öngörüyor mu?) (Projenin fizibilite etüdü, ihtiyaç analizi veya pazar araştırması gibi ön çalışmalarla desteklenmesi önem arz etmektedir.)	5
3.3 Ortakların projeye katılım ve katkı düzeyi yeterli mi?	5
3.4 Teklifte, projenin sonucuna yönelik objektif olarak doğrulanabilir göstergeler yer alıyor mu?	5
3.5 Projede, devlet desteğine ve görünürlüğüne yeterli önem verilmiş mi?	5
4. Etki ve Sürdürülebilirlik	15
4.1 Projenin kadın, genç ve Bölge Planında belirlenen diğer kırılgan gruplar için istihdam sağlama potansiyeli var mı? - Yeni işler yaratma potansiyeli: 1 yeni istihdam içeren proje tekliflerine 2 puan; 2 ve üzeri yeni istihdam içeren proje tekliflerine 4 puan verilecektir. - Daha iyi işler yaratma potansiyeli: Başvuru sahibinin mevcut personel sayısının en az %5'ine proje faaliyetlerinin yapılabilmesi için gereken eğitimleri aldırarak, personelinin yeni beceri kazanmasını sağlayacak olan proje tekliflerine ilave 1 puan verilecektir.	5
4.2 Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte midir? (proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilgi yayılması dahil olmak üzere)	5
4.3 Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? - Mali açıdan (<i>destek sona erdikten sonra faaliyetler ve yeni istihdam nasıl finanse edilecek?</i>) - Kurumsal açıdan (<i>faaliyetlerin devam ettirilmesine imkan tanıyan yapılar proje sonunda ve takip eden 6 aylık süre içerisinde de devam edecek mi? Projenin sonuçları yerel olarak sahiplenilecek mi?</i>) - Proje sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasını dikkate alıyor mu? - Projenin güçlü bir sosyal ve çevresel odak noktası var mı?	5
5. Bütçe ve maliyet etkinliği	15
5.1 Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	5
5.2 Yapılması öngörülen harcamalar projenin uygulanması için gerekli mi?	5
5.3 Faaliyetlerde ve tahmini maliyetlerde farklı alternatifler değerlendirilmiş mi?	5
EN YÜKSEK TOPLAM PUAN	100

2.3.3. Çevresel ve Sosyal Risk Değerlendirmesi

İşbu program kapsamında desteklenecek tüm projeler, Dünya Bankası'nın çevresel ve sosyal politika ve standartları ile Sogreen Projesi Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesine tabidir. Bu politika ve standartlar ile çerçevenin amacı, proje uygulama sürecinde ortaya çıkabilecek olumsuz risk ve etkileri azaltmak, hafifletmek ve/veya telafi etmeye yönelik önlemleri hayata geçirmektir. Bu kapsamda, teknik ve mali değerlendirme sürecinde başarılı bulunan asıl ve yedek listedeki projeler, çevresel ve sosyal risk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Yönetim Kuruluna sunulmadan önce Ajans/PUB tarafından bir tarama sürecine tabi tutulacaktır. Bu tarama sürecinin sonucunda;

- Düşük Riskli olarak sınıflandırılan projeler doğrudan Yönetim Kurulu'nun onayına sunulacaktır.
- Orta Riskli olarak sınıflandırılan projeler için "Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı Kontrol Listesi" veya "Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı" hazırlanması gerekmektedir. Bu dokümanlar tamamlanmadığı sürece başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmayacaktır.
- Önemli Risk olarak sınıflandırılan projeler için "Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı" veya "Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Raporu" hazırlanması gerekmektedir. Bu dokümanlar tamamlanmadığı sürece başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmayacaktır.
- Yüksek Riskli olarak sınıflandırılan projeler desteklenmeyecektir.

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Başvuru Sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum KAYS üzerinden ve/veya ajansın gerekli gördüğü hallerde elektronik olarak bildirilecektir.

Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır;
- Başvuru eksiktir veya belirtilen kriterlere uygun değildir;
- Başvuru Sahibi uygun değildir;
- Proje uygun değildir (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.);
- Proje, konuyla yeterince ilgili değildir ve/veya Başvuru Sahibinin mali ve işletme kapasitesi yeterli değildir;
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır;
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir;
- Bu Rehberde bulunan herhangi başka bir kriterle uyulmamıştır.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında Başvuru Sahiplerini bilgilendirmek için Ajansın planladığı tarih 15/10/2025'tir. Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısına göre değişebilecektir.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru Sahibi ile Ajans arasında KAYS üzerinden imzalayacağı bir sözleşmeye bağlanır.

Kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerden, her bir proje için sözleşmede öngörülen toplam destek miktarının en az %10'u teminat alınır.

Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır:

- a) Tedavüldeki Türk parası,
- b) Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları,
- c) Ajansın Kredi Garanti Fonu ile protokol imzaladığı hallerde Kredi Garanti Fonu tarafından verilen teminatlar, Genel sekreter tarafından teklif edilip yönetim kurulunca onaylanan diğer teminatlar.

Teminatlar, Ajans tarafından nakit olarak teslim alınamaz. Bunların, yararlanıcının Ajansın bildireceği banka hesap numarasına yatırdığına dair dekontun, sözleşme imzalamaya geldiği zaman ibrazı zorunludur.

Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar Ajans tarafından kabul edilebilir. Teminatlar nihai ödemenin yapılmasını müteakip serbest bırakılır.

Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin ajans tarafından ajans internet sitesinde ilan edilmesinden itibaren on beş işgünü içinde ek bilgi ve belgeleri KAYS'a yükler ve varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim eder. Sözleşmeler, gerekli belgelerin temininden

sonra başvuru sahiplerine beş iş günü içinde KAYS üzerinden yapılacak bildirimi müteakip en geç on iş günü içinde e-imza ile imzalanır. E-imza kullanılamaması durumunda Ajansa başvuru yapılır. Bu süre zarfında ajansa başvurmayan, sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır. Aynı süre içerisinde mücbir sebep veya beklenmeyen halden ötürü sözleşme imzalamayacağını bildiren başvuru sahiplerine yirmi iş günü ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan başvuru sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin destek tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bölüm 2.1.3'te açıklandığı gibi, bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje uygulama süresi sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır. Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz.

Hedeflerin gerçekleştirilememesi: Yararlanıcının sözleşme koşullarını ve performans hedeflerini yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Başvuru formunda beyan edilen performans göstergelerine ilişkin hedeflerin gerçekleştirilememesi halinde Ajans, destek tutarını sözleşmede belirtilen oranlarda azaltabilir.

Sözleşmenin değiştirilmesi: Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı durdurulabilir.

Raporlar: Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak ara raporlar ve proje uygulama süresinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapordan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Ödemeler: Sözleşmede belirtilen süre içerisinde, ön ödeme tutarı kadar teminatın Ajansa sunulmuş olması (Ajans tarafından istenmesi durumunda) ve yararlanıcı tarafından talep edilmiş olması kaydıyla, destek miktarının en fazla % 50'si, sözleşmede belirtilen ve yararlanıcıya ait banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır. Ancak, yararlanıcının ve projenin risk ve ihtiyaç durumu değerlendirilerek ön ödeme oranı yeniden belirlenebilir ve çok yüksek riskli projeler için gerekli tedbirler alınıncaya kadar ön ödeme yapılmamasına karar verilebilir.

Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir. Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eşfinansman tutarının usulüne uygun harcandığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajansa sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) destek miktarının kalan tutarı nihai ödeme olarak destek yararlanıcısının banka hesabına 30 gün içerisinde aktarılır. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar/ talep edilen belgeler sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan, yararlanıcıya hiçbir ödeme yapılmaz.

Projeye ait kayıtlar: Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje tamamlandıktan sonra on yıl süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekanlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

<Ajans, finansman desteği ve faizsiz kredi desteği dışında, destek miktarı 1.600.732 TL'nin üzerinde olan bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu limitin altındaki projelerde kendi belirleyeceği ve başvuru rehberinde belirteceği kriterlere (destek miktarı, yararlanıcın yasal statüsü vs.) göre denetim raporu talep edebilir. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir. Projelerin denetimi ajans tarafından da yaptırılabilir. Bu durumda denetim maliyeti proje bütçesinde yer almaz. Ajans kamu kurum ve kuruluşlarını dış denetim kuralından muaf tutabilir.>

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar ve yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için proje uygulama süresi ve takip eden 3 yıllık denetim süresi boyunca Ajansın internet sitesinde (www.cka.org.tr) yayımlanan "tanıtım ve görünürlük rehberine" uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Satın Alma İşlemleri: Yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler Dünya Bankası Satın Alma Kurallarına tabidir. Satın alma sürecine ilişkin tabi olduğu özel bir düzenleme olan yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen proje ve faaliyetler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini bu mevzuat çerçevesinde gerçekleştirirler.

Yürütülen programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları yararlanıcıya aittir. Yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, genel sekreterin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin tamamlanmasından itibaren üç yıl süreyle üzerinde üçüncü kişi lehine ayni ya da şahsi hak tesis edemeyeceği ve projede belirtilen iş yeri dışında kullanamayacağı, aksi halde destek miktarının iki katı tutarında ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alır.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

SoGreen
Sosyal Kapsayıcı
Yeşil Geçiş Projesi

**ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI**

EKLER

**EK
A**

Performans Göstergeleri
(Zorunlu)

**EK
B**

İstihdam Taahhütnamesi

**EK
C**

Eğitim Planı

**EK
D**

Genç ve Kadın Yönetici
/Çalışan Sayısı Beyanı

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Gösterge Kodu	Gösterge Adı	Birim	Açıklama
SGR1	İstihdam Edilen Engelli Sayısı	Kişi	Faydalanıcı İşletmede Geçici veya Sürekli İstihdam Edilen Engelli Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)
SGR2	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi	Faydalanıcı İşletmede Geçici veya Sürekli İstihdam Edilen Kadın Sayısı (Proje Ekibi Dışında)
SGR3	İstihdam Edilen Kişi Sayısı	Kişi	Proje Sonucunda Oluşması Beklenen Ek İstihdam
SGR4	İstihdam Edilen Genç Sayısı 18-35 Yaş	Kişi	Proje Kapsamında Geçici veya Sürekli İstihdam Edilen Genç Sayısı 18-35 Yaş Proje Ekibi Dışında
SGR5	İyileştirilmiş Mevcut Çalışan Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında proje faaliyetleri için görevlendirilen toplam mevcut çalışan sayısı
SGR6	İyileştirilmiş Mevcut Kadın Çalışan Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında proje faaliyetleri için görevlendirilen mevcut kadın çalışan sayısı
SGR7	İyileştirilmiş Mevcut Genç Çalışan Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında proje faaliyetleri için görevlendirilecek mevcut genç çalışan sayısı
SGR8	Geçici İstihdamdan Kalıcı İstihdama Geçiş Yapan Kişi Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında geçici istihdamdan sürekli istihdama geçiş yapan toplam çalışan sayısı
SGR9	Geçici İstihdamdan Kalıcı İstihdama Geçiş Yapan Kadın Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında geçici istihdamdan sürekli istihdama geçiş yapan kadın sayısı
SGR10	Geçici İstihdamdan Kalıcı İstihdama Geçiş Yapan Genç Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında geçici istihdamdan sürekli istihdama geçiş yapan çalışan sayısı
SGR11	Yarı Zamanlı İstihdamdan Tam Zamanlı İstihdama Geçiş Yapan Çalışan Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında geçici istihdamdan sürekli istihdama geçiş yapan toplam çalışan sayısı
SGR12	Yarı Zamanlı İstihdamdan Tam Zamanlı İstihdama Geçiş Yapan Kadın Çalışan Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında geçici istihdamdan sürekli istihdama geçiş yapan kadın sayısı
SGR13	Yarı Zamanlı İstihdamdan Tam Zamanlı İstihdama Geçiş Yapan Genç Çalışan Sayısı	Kişi	Proje kapsamında alınacak eğitimler sonrasında geçici istihdamdan sürekli istihdama geçiş yapan çalışan sayısı

İSTİHDAM TAAHHÜTNAMESİ

..../..../2025

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI GENEL SEKRETERLİĞİNE

İşletmemiz/Kurumumuz, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı kapsamında hazırlamış olduğu [Proje Adı] başlıklı proje ile başvuru yapmaktadır.

Söz konusu proje kapsamında, işletmemiz/kurumumuz tarafından;

- Projenin yürütülmesi sürecinde [kişi sayısı] kişilik yeni istihdam yaratılacağını,
- Bu istihdamın proje uygulama süresi içinde gerçekleştirileceğini ve ilgili mevzuata uygun şekilde resmi kayıt altına alınacağını,
- Taahhüt edilen istihdamın sürdürülebilir olmasına azami gayret gösterileceğini taahhüt ederiz.

İşbu belge, bilgi ve beyanlarımızın doğruluğunu ve proje kapsamında doğabilecek yükümlülükleri kabul ettiğimizin göstergesidir.

Bilgilerinize arz ederiz.

Firma/Kurum Unvanı:

Yetkili Adı-Soyadı:

Görevi:

İmza/Kaşe:

EĞİTİM PLANI

..../..../2025

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI GENEL SEKRETERLİĞİNE

İşletmemiz/Kurumumuz, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı kapsamında hazırlamış olduğu [Proje Adı] başlıklı proje ile başvuru yapmaktadır.

Proje kapsamında, mevcut personelin bilgi ve yetkinlik düzeyini artırmak, yeni beceriler kazandırmak ve üretim süreçlerini daha verimli ve sürdürülebilir hâle getirmek amacıyla aşağıdaki eğitimlerin düzenlenmesi planlanmaktadır.

Eğitim Konusu	Süresi (Saat/Gün)	Katılımcı Sayısı	Hedef Kitle	Beklenen Kazanımlar

Bilgilerinize arz ederiz.

Firma/Kurum Ünvanı:

Yetkili Adı-Soyadı:

Görevi:

İmza/Kaşe:

GENÇ VE KADIN YÖNETİCİ/ÇALIŞAN SAYISI BEYANI

.../.../2025

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI GENEL SEKRETERLİĞİNE

İşletmemiz, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Hızlandırıcı Hibe Desteği Programı kapsamında hazırlamış olduğu [Proje Adı] başlıklı proje ile başvuru yapmaktadır.

Bu çerçevede, işletmemizin mevcut insan kaynağı yapısı aşağıda beyan edilmiştir:

Kadro Türü	Kadın Sayısı	Genç (18-35 yaş) Sayısı
Yönetici Kadrosu		
Diğer Çalışan Kadrosu		

Beyan edilen bilgiler mevcut resmi kayıtlarımıza dayanmaktadır. İşbu belge, bilgi ve beyanlarımızın doğruluğunu ve proje kapsamında doğabilecek yükümlülükleri kabul ettiğimizin göstergesidir.

Bilgilerinize arz ederiz.

Firma Ünvanı:

Yetkili Adı-Soyadı:

Görevi:

İmza/Kaşe:

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

SoGreen
Sosyal Kapsayıcı
Yeşil Geçiş Projesi

**ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI**

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

2025 YILI YÖNETİM DANIŞMANLIĞI TEKNİK DESTEK PROGRAMI

BAŞVURU REHBERİ

Referans Numarası: TR62/25/YDTD

Başvuru Dönemi	Referans No	Son Başvuru Tarihi
4. Dönem (Temmuz-Ağustos)	TR62/25/YDTD	Elektronik Başvuru: 29 Ağustos 2025, Saat: 23.59 Taahhütname Gönderimi: 05 Eylül 2025, Saat: 17.00
5. Dönem (Eylül-Ekim)	TR62/25/YDTD	Elektronik Başvuru: 31 Ekim 2025, Saat: 23.59 Taahhütname Gönderimi: 07 Kasım 2025, Saat: 17.00
6. Dönem (Kasım-Aralık)	TR62/25/YDTD	Elektronik Başvuru: 24 Aralık 2025, Saat: 23.59 Taahhütname Gönderimi: 31 Aralık 2025, Saat: 17.00

İÇİNDEKİLER

1.TEKNİK DESTEK PROGRAMI	1
1.1.Giriş.....	1
1.2.Programın Amaçları	3
1.3.Programın Öncelikleri:.....	3
1.4.Çukurova Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	4
2.PROGRAMA İLİŞKİN KURALLAR	5
2.1.Uygunluk Kriterleri	5
2.1.1.Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?	5
2.1.2.Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	5
2.1.3.Uygun Faaliyetler: Teknik Destek Başvurusu Yapılabilecek Faaliyetler	6
2.1.4.Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler	7
2.2.Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	7
2.2.1.Talep Formu ve Diğer Belgeler	7
2.2.2.Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?	8
2.2.3.Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	8
2.2.4.Daha Fazla Bilgi Almak İçin	9
2.3.Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	9
2.3.1.Ön İnceleme	10
2.3.2.Nihai Değerlendirme	11
2.4.Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	11
2.4.1.Bildirimin İçeriği	11
2.4.2.Öngörülen Zaman Çizelgesi	12
2.5.Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	12
3.EKLER.....	14

Program Künyesi	
Program Adı	2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı
Referans No	TR62/25/YDTD
Programın Amacı	2025 yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı'nın amacı, TR62 Bölgesi'ndeki imalat sanayiinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmelerin dijital dönüşüm, ihracat kapasitesinin artırılması ve savunma sanayinde tedarikçi olma yetkinliğini geliştirmeye yönelik EYDEP (Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Değerlendirme Programı) vb. sertifikasyon süreçlerine hazırlık gibi alanlarda kurumsal kapasitelerini geliştirmeye yönelik teknik destek sağlamaktır.
Programın Öncelikleri	- Öncelik I: Dış Ticaret ve Ticari İstihbarat Danışmanlığı - Öncelik II: Dijital Dönüşüm Değerlendirme ve Yol Haritası Danışmanlığı - Öncelik III: Savunma Sanayinde Tedarikçi Olma Yetkinliğinin Geliştirilmesine Yönelik Danışmanlık
Program Bütçesi	10.000.000,00 TL
Proje Başına Azami Destek Miktarı	200.000,00 TL (KDV dâhil)
Proje Uygulama Süresi	6 Ay
Uygun Başvuru Sahipleri ve Ortaklar	
KOBİ (Küçük ve Orta Büyüklükteki) İşletmeler	
25 Mayıs 2023 tarih ve 2023/32201 sayılı Yönetmelik'le düzenlenen KOBİ (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme) tanımına uygun olması, - Sermayesinin veya oy haklarının %25'inden fazlasının bir kamu kurumuna ya da yukarıda belirtilen KOBİ tanımı kapsamında olmayan bir işletmeye ait olmaması, - Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması, - Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi, - Ajansa proje başvurusu yapılmadan önce kurulmuş ve esnaf veya ticaret siciline tescil edilmiş olması gerekmektedir.	

1.TEKNİK DESTEK PROGRAMI

1.1. Giriş

Kalkınma Ajanslarının amacı; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, temin edilen kaynakları etkin ve yerinde kullanarak yerel potansiyeli harekete geçirmek, ayrıca bölgenin yatırım imkânlarını iç ve dış yatırımcılara tanıtmak suretiyle bölgede yapılacak yatırımlar ile ulusal kalkınma planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek, rekabet gücünü yükseltmek ve sürekli kılmaktır.

Kalkınma Ajanslarının sağlayacağı proje ve faaliyet destekleri ile ilgili usul ve esaslar, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği, Destek Yönetimi Kılavuzu, Proje Uygulama Rehberi ve başvuru rehberinde belirtilmektedir. Ajanslar tarafından bu Yönetmelik, Kılavuz ve Rehber çerçevesinde sağlanacak desteklere ilişkin ilke ve kurallar; ulusal plan ve stratejiler, bölge plan ve programları ile Ajansın yıllık çalışma programında belirtilen öncelikler doğrultusunda oluşturulur.

2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2025 yılından itibaren üç yıl boyunca uygulanacak olan "İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı" kapsamında oluşturulmuştur. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedefi, Çukurova Bölgesi'nde rekabet gücü yüksek öncelikli imalat sanayi sektörlerinde yenilik ve verimlilik kapasitesinin yükseltilmesi, verimlilik ile birlikte dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin ve bölgesel ekosistemin güçlendirilmesi, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim kapasitesinin yükseltilmesi suretiyle bölgesel rekabet gücü ve ihracatın artırılmasıdır.

2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedefleri dikkate alınarak tasarlanmış olup, bu rehberde, Teknik Destek Programının genel amacı, başvuru uygunluk kriterleri ve diğer başvuru koşulları ayrıntılı biçimde yer almaktadır.

2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı'nın kapsamı ve amacı; Çalışma Programı Usul ve Esasları, ilgili yerel paydaşlardan gelen talepler, görüşler ve geri beslemeler ışığında Çukurova Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunca kararlaştırılmış ve onaylanmıştır. Çukurova Kalkınma Ajansı, Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı'nın sözleşme makamıdır ve programın uygulanması, izlenmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumludur.

Program İçin Önemli Tanımlar

Dijital Dönüşüm: Bilgi teknolojilerinin yoğun kullanımı ile iş süreçlerinin ve bilgilerin dijitalleşme ile hızlı, para ve zaman tasarrufu sağlayarak elektronik ortama taşınmasıdır.

Dijitalleşme: Bir iş modelini değiştirmek ve yeni gelir ve değer üretme fırsatları sağlamak için dijital teknolojilerin kullanılmasıdır; dijital bir işletmeye geçme sürecidir.

Dijital Olgunluk Seviyesi: Dijital olgunluk seviyesi, bir organizasyonun dijital teknolojileri nasıl kullandığını ve bu teknolojilerin iş stratejisi, iş süreçleri ve müşteri deneyimlerine nasıl entegre edildiğini ölçmek için kullanılan bir kavramdır. Bu, bir kuruluşun dijital olarak ne kadar gelişmiş olduğunu gösterir.

TÜBİTAK TÜSSİDE: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE), strateji ve yönetim sistemleri geliştirmeye yönelik araştırma, danışmanlık ve eğitim faaliyetleri yürüten bir TÜBİTAK enstitüsüdür.

DDX Dijital Dönüşüm Değerlendirme Modeli: İmalat sanayiindeki KOBİ'lerin dijital olgunluk seviyelerinin tespit edilerek işletmeye özgü bir yol haritasının hazırlanabilmesi için TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından geliştirilen bir modeldir.

DDX Dijital Dönüşüm Danışmanları: TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından uygulanan DDX Dijital Dönüşüm Danışmanı Gelişim Programını başarı ile tamamlayarak sertifikalandırılan kişilerdir.

EYDEP (Endüstriyel Yetkinlik Değerlendirme ve Destekleme Programı): EYDEP ülkemizde faaliyet gösteren savunma sanayii sektöründeki firmalar için oluşturulmuş bir destek programıdır. Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) tarafından oluşturulmuş olan bu programın temel amacı sektörde faaliyet gösteren ve üretim yapan firmaları değerlendirmek ve sektör bazında nitelikli tedarikçi olmalarını sağlamaktır. EYDEP değerlendirmesi yapılan firma "Değerlendirme Heyeti" tarafından puanlanır ve firma için bir rapor hazırlanır. Heyet tarafından verilen puan ve hazırlanan rapor esas alınarak firmaya A, B ve C şeklinde sınıflandırılan EYDEP Sertifikası iletilir.

KOBİ: İki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri beş yüz milyon Türk Lirasını aşmayan mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimleri veya girişimleri ifade eder.

Sınıf Değiştirme ve KOBİ Vafsinin Kaybı: Hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vafsi belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden iki hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vafsinin kaybeder.

Tanı Ziyareti: Firmanın programa uygun bir pilot alana ve gerekli insan kaynaklarına sahip olup olmadığının yerinde tespit edildiği ziyaret.

1.2. Programın Amaçları

Geleceğin rekabetçi ekonomisinde güçlü bir şekilde yer alabilmek için zamanı doğru okuyabilen, hızlı karar alıp uygulayabilen çevik bir yönetim anlayışına ve yenilikçi teknolojik çözümler üretebilme kapasitesine sahip olmak gerekmektedir. Günümüzde hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkânlar ve değişen toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda, insan, iş süreçleri ve teknoloji unsurlarını bir araya getiren bütüncül bir dönüşüme ihtiyaç duyulmaktadır.

Mevcut küresel eğilimler dikkate alındığında, üretim süreçlerinde daha rekabetçi ve yüksek katma değer oluşturmaya yönelik dijitalleşme ve ihracat odaklı politikalar önem arz etmektedir. Ülkelerin dijitalleşme politikalarında KOBİ'ler öncelikli konulardan biri olarak yer almaktadır. KOBİ'lerin değer zincirlerine ve üretim ağlarına entegre olabilmeleri için yeni sanayi devrimi standartlarına uyum sağlamaları gerekmektedir. Yeni teknoloji yatırımı ihtiyacı, işletmenin dijital olgunluk seviyesine göre değişmektedir. İşletmelerin dijital dönüşüm olgunluk seviyelerinin belirlenmesi, sektörel ve işletme büyüklüğüne göre karşılaştırmaların yapılması, yapılacak yatırımların yol haritasının çıkarılması önem arz etmektedir. Ayrıca Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat süreci ve hedefleri kapsamında ülke genelinde stratejik planlama çalışmaları yapılmakta, yasalar ve uygulama usul esasları geliştirilmektedir. Başta AB olmak üzere ihracat pazarlarında rekabetçiliğin artırılması ve tedarik zincirlerinde Türkiye'nin konumunun yükseltilmesi amacıyla AB Yeşil Mutabakatına uyum kapsamında üretim ve ticarete yönelik sektörel dönüşüm adımları hayata geçirilmelidir. Yeşil dönüşüm süreci gerek firmaları gerekse kurumları derinden etkileyecek olup, Türkiye'nin değişen rekabet koşullarına uyum sağlaması dijitalleşme ve ihracat odağında, katma değerli üretim ve ihracat kapasitesinin artırılmasını gerektirmektedir. Sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak amacıyla mal ve hizmetlerin üretim, markalaşma, tanıtım ve pazarlama süreçleri desteklenmelidir.¹

Adana ve Mersin illeri, TR62 Bölgesi'nde savunma sanayisi açısından stratejik bir öneme sahiptir. Adana, savunma sanayii ile ilişkili sektörlerde (ana metal sanayi, fabrikasyon metal ürünleri, elektrikli teçhizat, makine ve ekipman imalatı ile bunların kurulumu ve onarımı) 2016 yılı itibarıyla 1.151 firma ile öne çıkmakta olup, bu rakam Adana'daki imalat sanayi firmalarının %34,4'ünü oluşturmaktadır. Mersin ise savunma sanayinde yeni bir üretim merkezi olma hedefiyle, Avrupa'nın en büyük savunma sanayi kümelenmesi olan SAHA İstanbul ile temsilcilik anlaşması yaparak, bölgedeki firmaların savunma sanayine entegrasyonunu ve yerli üretim kapasitesini artırmaya yönelik somut adımlar atmaktadır. Bu veriler ışığında, TR62 Bölgesi'nde imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin savunma sanayine entegrasyonu dijital ve yeşil dönüşüm süreçleriyle desteklenmeli; böylece bölgenin rekabet gücü artırılarak ulusal ve uluslararası pazarlarda daha güçlü bir konuma ulaşması sağlanmalıdır.

Bu doğrultuda, TR62 Bölgesi'nde imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin rekabet güçlerini korumaları ve yükseltmeleri için yeşil ve dijital dönüşüm odağında etkin üretim yapmaları ve hedef pazarlarını araştırarak, bu pazarlardaki doğru alıcılara ulaşmaları kaçınılmaz görülmektedir.

2025-2028 Çukurova Bölge Planı amaçları ile uyumlu olarak oluşturulmuş İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde hazırlanmış bulunan 2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı'nın genel amacı, bölgede faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal kapasitelerinin artırılmasına destek sağlanmasıdır. Programın özel amacı ise, TR62 bölgesinde imalat sanayinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmelerin dijital dönüşüm, ihracat kapasitesinin artırılması ve savunma sanayinde tedarikçi olma yetkinliğini geliştirmeye yönelik EYDEP (Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Değerlendirme Programı) vb. sertifikasyon süreçlerine hazırlık gibi alanlarda kurumsal kapasitelerini geliştirmeye yönelik teknik destek sağlamaktır.

1.3. Programın Öncelikleri:

ÖNCELİK 1: DIŞ TİCARET VE TİCARİ İSTİHBARAT DANIŞMANLIĞI

İşletmelerin dijital ticari bilgi kaynaklarını kullanarak hedef pazarlarının tespit edilmesi, bu pazarlardaki rekabet durumunun anlaşılması, muhtemel alıcıların tespit edilmesi ve pazara ilişkin rekabetçi bir strateji geliştirilmesine yönelik ticari bilgi ve istihbarat danışmanlığı sağlanmasıdır. Bu araçları kullanarak baştan sona ihracat süreçlerine danışmanlık desteği sunulması sağlanacaktır.

¹ On İkinci Kalkınma Planı (2025-2028)

ÖNCELİK 2 : DİJİTAL DÖNÜŞÜM DEĞERLENDİRME VE YOL HARİTASI DANIŞMANLIĞI

İşletmelerin dijital olgunluk seviyelerinin analiz edilmesi ve ihtiyaçlarına özel hazırlanmış uygulanabilir bir yol haritası sunulması sağlanacaktır. Dijital Dönüşüm Danışmanlığı Desteği kapsamında firmalar Model Fabrikalar aracılığı ile TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından DDX Danışmanı olarak belgelendirilen Dijital Dönüşüm Danışmanlarından alınacak hizmetler ile desteklenecektir.

ÖNCELİK 3: SAVUNMA SANAYİNDE TEDARİKÇİ OLMA YETKİNLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK DANIŞMANLIK

Bu öncelik kapsamında, savunma ve havacılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin tedarikçi olma yetkinliğini geliştirmeye yönelik EYDEP vb. sertifikasyon süreçlerine hazırlanmalarına yönelik danışmanlık desteği sağlanacaktır. Yönetim danışmanlığı kapsamında sertifikasyon hazırlık süreçleri desteklenecek; bu çerçevede işletmelerin altyapısı, dokümantasyon yapısı, Kalite Yönetim Sistemi ve ulusal/uluslararası standartlara uyum düzeyleri analiz edilerek firmaya özel bir gelişim yol haritası oluşturulacaktır.

1.4. Çukurova Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek teknik destek talepleri için Ajans tarafından tahsis edilen toplam kaynak tutarı **10.000.000,00 TL**'dir. Çukurova Kalkınma Ajansı, bu programa ayırdığı kaynağın bir kısmını ya da tamamını kullandırmama hakkını saklı tutar.

Teknik Destek Tutarı

Teknik Destek Programı kapsamında yararlanıcı kuruluşa **doğrudan mali destek verilmez**. Ajans, bu destekleri mevcut bütçe ve personel imkânları çerçevesinde kendi personeli ya da hizmet alımı yoluyla gerçekleştirir. Teknik desteklerin hizmet alımı yoluyla sağlanmasına, Ajans personelinin iş yoğunluğu ve sağlanacak desteğin niteliği göz önünde bulundurularak Genel Sekreter tarafından karar verilir. Teknik Desteğin hizmet alımı yoluyla sağlanması durumunda her bir teknik desteğin Ajansa toplam maliyeti (KDV dâhil) **200.000,00 TL**'yi aşamaz. Hizmet alımının satın alma ve ödeme işleri Ajans tarafından gerçekleştirilir.

Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında firmaların desteklenebilmesi için Ajansın hizmet alımı yaptığı kurum üzerinden bir Tanı Ziyareti Hizmeti almaları gerekmektedir. Tanı ziyareti hizmetinin bedeli **50.000,00 TL**'yi (Ajansa başvuru esnasında beyan edilen tutarın %25'i) geçmeyecektir. Bu hizmetin alındığına dair gerekli belgeler başarılı olan firmalardan sözleşme esnasında talep edilecektir.

Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında verilecek danışmanlıkların, ilgili uzmanlığa sahip kamu kurum ve kuruluşları ile onların sertifikalandırdığı danışmanlar yolu ile hizmet alınarak temin edilmesi önceliklendirilecektir.

Yararlanıcı kurumun söz konusu desteğin sağlanması süresince ve doğrudan destek nedeniyle gelir elde etmesi mümkün değildir. Yararlanıcının bu hükme rağmen, böyle bir gelir elde ettiğinin tespiti durumunda, ilgili gelir Ajansa aktarılır. Bu hususa yapılacak sözleşmede yer verilir.

Eş Finansman

Teknik destek faaliyetlerinde yararlanıcı kuruluştan nakdi katkı talep edilmez. Ancak destekten yararlanabilmek için sözleşme öncesinde tanı ziyaretinin yapılmış olması gerekmektedir. Tanı ziyareti hizmetine ilişkin her türlü gider, yararlanıcı kuruluş tarafından kendi imkânlarıyla karşılanacaktır.

Teknik destek faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışma materyalleri ile eğitim, çalıştay vb. çalışmaların organizasyonuna ait harcamalar ve gereklilikler yararlanıcı veya ortağı tarafından sağlanır. Yararlanıcı kuruluşun veya ortağının teknik desteğin gerçekleştirilmesinde sağlayacağı bu tür aynı katkılarının başvuru formunda belirtilmesi gerekir. Ajans tarafından sağlanacak teknik destek, sadece uzman teminini ve uzmanların yol ve konaklama giderlerini kapsar.

Ayrıca, Başvuru Sahibinin teknik destek faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli yazılım ve donanım altyapısına sahip olması beklenmektedir. Gerekli teçhizat, yazılım ve lisansların yararlanıcı tarafından karşılanacak aynı katkılar bölümünde belirtilmesi gerekmektedir. Hizmetin uzaktan alınması gerektiği hallerde; uzaktan eğitim/danışmanlık hizmetinin gerektirdiği teknoloji altyapısı yararlanıcı veya

varsa ortağı tarafından sağlanmalıdır. Hak kazanılan teknik destek kapsamında teçhizat alımına yönelik satın alma yapılması söz konusu değildir.

2. PROGRAMA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde, 2025 yılı Teknik Destek Programı çerçevesinde başvuruların sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar; “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” ve “Destek Yönetim Kılavuzu” hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır.

Başvuru Sahipleri, başvuruda bulundukları andan itibaren bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri ile bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Teknik destek sağlanacak başvurularda üç temel uygunluk kriteri aranmaktadır:

- Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Teknik destek sağlanacak faaliyetlerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

Teknik destekten yararlanacak bir başvurunun üç temel uygunluk kriterini eksiksiz olarak yerine getirmesi zorunludur.

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Başvuru Sahibinin:

- 25 Mayıs 2023 tarih ve 2023/32201 sayılı Yönetmelik’le düzenlenen KOBİ (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme) tanımına uygun olması,
- Sermayesinin veya oy haklarının %25’inden fazlasının bir kamu kurumuna ya da yukarıda belirtilen KOBİ tanımı kapsamında olmayan bir işletmeye ait olmaması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi’nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Ajansa proje başvurusu yapılmadan önce kurulmuş ve esnaf veya ticaret sicilinde tescil edilmiş olması gerekmektedir.

Yukarıdaki şartların tümünü taşımayan kişiler başvuru sahibi olamazlar.

2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru Sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler.

Başvuru Sahibinin ortakları, teknik destek faaliyetinin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar yararlanıcının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir. Bu nedenle ortaklar, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır.

2.1.3. Uygun Faaliyetler: Teknik Destek Başvurusu Yapılabilecek Faaliyetler

Süre

Ajans tarafından kendi personeli veya hizmet alımı yoluyla sağlanan her bir teknik desteğin uygulama süresi sözleşme imzalandıktan sonra 6 aydır. Talebin fazla olması, yoğunluk ve başka sebeplerden dolayı, onaylandığı halde 6 ay içerisinde gerçekleştirilemeyen teknik destek faaliyetlerinin uygulama süresi; Ajansın iş yükü, uzman profili ve çalışma programı göz önünde bulundurularak, genel sekreterlikçe en fazla 1 ay süre ile uzatılabilir.

Yer

Teknik destek, Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde gerçekleştirilmelidir. Ancak amaçlarına uygunluğu gerekçelendirildiği durumlarda özellikle ulusal veya uluslararası ilişkiler gerektiren bazı destekler bölge dışında da sağlanabilir.

Teknik Destek Konusu

Ajans, program kapsamında herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirmemek koşuluyla, yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek **danışmanlık** faaliyetlerine teknik destek sağlayacaktır. Ancak, alınacak danışmanlık hizmeti kapsamında başvuru sahibinin eğitim ihtiyaçlarına dönük faaliyetler de başvuru içerisinde yer alabilir. Öncelikler kapsamında sağlanacak danışmanlıkların içerikleri Rehberin ekinde sunulmaktadır.

Bununla birlikte tüm faaliyetler her koşulda merî mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı proje ve proje kapsamında desteklenmesi talep edilen faaliyet yahut harcama kalemleri için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler

Uygun Olmayan Teknik Destek Konuları

Program amaç ve öncelikleri ile ilişkili bulunmayan, içeriği sadece belgelendirme veya sadece eğitim faaliyetinden oluşan başvurular 2025 yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında uygun görülmeyecek ve ön inceleme aşamasında elenecektir.

Teknik Destek Programına İlişkin Özel düzenlemeler

2025 yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında bir başvuru sahibi en fazla iki projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve bir projesi için destek alabilir. Ajans, aynı proje veya faaliyet için mali destek veya teknik destekten sadece birini sağlayabilir. Ancak, güdümlü projeler için bu hüküm uygulanmaz.

Önemli Hatırlatmalar

- Teknik destek faaliyetinin, **başvuru sahibinin mevcut imkânları ile gerçekleştirilememesi, kurumsal kapasite artışı sağlaması, acil ve stratejik nitelikte olmasına** özen gösterilmelidir. Başvuru sahibinin faaliyetleri ile ilgili olmayan, belirli bir soruna çözüm üretmeyen ve etkisi net olarak tanımlanmamış faaliyetlerin desteklenmeyeceği unutulmamalıdır.
- Teknik destek talebi, birbiriyle ilişkili olmayan birden fazla konu içermemelidir. Ayrıca, Ajans gerekli gördüğü takdirde **eğitim müfredatlarını revize etme hakkını** saklı tutar.

- Teknik destek başvurusu kapsamında kurum içerisinde **ihtiyaç analizi** yapılmış olan teknik destek talepleri öncelikli olarak desteklenecektir.
- Teknik Destek başvurusunda bulunan işletmenin ihtiyaçları ile verilecek olan Teknik Desteğin içeriğinin tam olarak örtüşmesi için başvuru sahibi tarafından hazırlanan ve başvuru dosyasında yer alan **Eğitim/Danışmanlık Bilgi Formunun** ve **Mevcut Durum Analizi Formunun** tam ve eksiksiz şekilde hazırlanmış olması önemlidir.
- Başvuru Sahibinin teknik destek faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için **gerekli yazılım ve donanım altyapısına sahip olması** beklenmektedir. Gerekli teçhizat, yazılım ve lisansların yararlanıcı tarafından karşılanacak aynı katkılar bölümünde belirtilmesi gerekmektedir.
- Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında firmaların desteklenebilmesi için Ajansın hizmet alımı yaptığı kurum üzerinden bir Tanı Ziyareti Hizmeti almaları gerekmektedir. Tanı ziyareti hizmetinin bedeli **50.000,00 TL'yi** (Ajansa başvuru esnasında beyan edilen tutarın %25'i) geçmeyecektir. Bu hizmetin alındığına dair gerekli belgeler başarılı olan firmalardan sözleşme esnasında talep edilecektir.

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Teknik Destek Programı kapsamında yararlanıcı kuruluşa doğrudan ödeme yapılması söz konusu olmayıp, talep edilen teknik destek Ajans tarafından doğrudan veya hizmet alımı yoluyla sağlanacaktır.

Teknik desteğin hizmet alımı yoluyla karşılandığı durumda sadece uzman giderleri (yol ve konaklama dahil) hizmet alımı çerçevesinde Ajans tarafından uygun maliyetler olarak kabul edilir ve karşılanır. Bu maliyetlerin dışındaki tüm maliyetler uygun olmayan maliyetler kapsamındadır.

Teknik destek faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışma materyalleri ile **eğitim, çalıştay vb.** çalışmaların organizasyonuna ait harcamalar ve gereklilikler (salon kirası, eğitim materyalleri, ikram vb.) yararlanıcı veya ortağı tarafından sağlanır. Yararlanıcı kuruluşun veya ortağının teknik desteğin gerçekleştirilmesinde sağlayacağı bu tür aynı katkılarının başvuru dosyasında belirtilmesi gerekir.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Talep Formu ve Diğer Belgeler

Teknik destek başvuruları, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılmaktadır. Başvuru Formu doldurulurken izlenmesi gereken adımlar:

- a. Başvuru Sahibi olarak **<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>** adresinden sisteme kayıt işlemi yapılır.
- b. Başvuru Formu **<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>** adresinden doldurulur.
- c. Her başvuru **KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması** ile tamamlanır.

Başvuru Formu KAYS üzerinden doldurulmalı, destekleyici belgeler taranarak sisteme eklenmeli ve sistemin ürettiği taahhütname üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan Ajansa gönderilmelidir. Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Başka formatta hazırlanmış taahhütnamelerin teslimi başvurunun reddine yol açacaktır.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler:

Başvurular, Teknik Destek Talep Formu ve diğer ekler yanında aşağıdaki belgelerle birlikte KAYS'a eklenmesi **zorunludur**:

- Başvuru Sahibinin -ve varsa Ortaklarının- **Oda Faaliyet Belgesi** örneği
- Başvuru Sahibinin -ve varsa Ortaklarının- **kuruluş ve güncel durumunu (kuruluş yeri, sermaye yapısı, iştirak alanları, başvuru sırasındaki güncel hali vb.)** gösteren Ticaret Sicil Gazetesi veya Esnaf Sanatkarlar Sicil Gazetesi örneği
- Başvuru Sahibi -ve varsa Ortakları- adına Sosyal Güvenlik Kurumundan alınmış, **2023 ve 2024** yıllarına ait istihdam edilen personel sayısını gösterir belge
- Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- **2023 ve 2024** yıllarına ait gelir tablosu ve bilançosunun ya da işletme hesap özeti; ya da yeni kurulmuş ve faaliyette olan işletmeler için kuruluş bilançosu ve en son mali durum tahmininin serbest muhasebeci ve/veya mali müşavir onaylı nüshası
- Başvuru Sahibini -ve varsa Ortaklarını- **temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in** isim(ler)inin ve imzalarının **noter tasdikli imza sirküleri**. (Bu kişi(ler)in yetkisi ve sorumluluğunun kaynağının da belgelenmesi gerekmektedir -kuruluş sözleşmesinde işaretlenerek veya Yönetim Kurulu'nun ya da yetkili Yönetim Organının bu kişi(ler)i yetkilendirme kararının sureti ile-)
- Eğitim/Danışmanlık Bilgi Formu
- Başvuru Sahibi Mevcut Durum Analizi Formu (Dış Ticaret/Dijital Dönüşüm/Savunma Sanayi)

2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Potansiyel başvuru sahiplerinin; proje başvurularını Ajansın internet sitesinden erişilebilecek KAYS'taki Başvuru Formunda da yer alan başvuru veri giriş formunu doldurarak KAYS'a yüklemeleri zorunludur. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır. Başvuru sahiplerinin, proje başvurularını ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapması zorunludur. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde aşağıdaki adrese teslim edilir.

Çukurova Kalkınma Ajansı Döşeme Mahallesi Turhan Cemal Beriker Bulvarı No:138/2 01060 Seyhan/ ADANA

Bu durumda taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen proje teklifleri reddedilecektir.

2.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

2025 yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında teknik destek başvuruları Temmuz-Ağustos, Eylül-Ekim ve Kasım-Aralık aylarını kapsayan ikişer aylık dönemler halinde sürekli olarak alınmaktadır. Dönemler itibarıyla başvuruların alınması için son tarihler aşağıda belirtilmiştir.

KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin aşağıdaki tabloda belirtilen taahhütname teslim tarihine kadar e-imza ile imzalanması, taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı durumlarda ise aynı süre sonuna kadar ıslak imzalı olarak elden ya da posta yoluyla Ajansa teslim edilmesi gerekmektedir. Son başvuru zamanından sonra alınan başvurular, hiçbir şekilde değerlendirmeye alınmayacaktır. Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmeler dikkate alınmayacaktır.

Başvuru Dönemi	Referans No	Son Başvuru Tarihi
4. Dönem (Temmuz-Ağustos)	TR62/25/YDTD	Elektronik Başvuru: 29 Ağustos 2025, Saat: 23.59 Taahhütname Gönderimi: 05 Eylül 2025, Saat: 17.00
5. Dönem (Eylül-Ekim)	TR62/25/YDTD	Elektronik Başvuru: 31 Ekim 2025, Saat: 23.59 Taahhütname Gönderimi: 07 Kasım 2025, Saat: 17.00
6. Dönem (Kasım-Aralık)	TR62/25/YDTD	Elektronik Başvuru: 24 Aralık 2025, Saat: 23.59 Taahhütname Gönderimi: 31 Aralık 2025, Saat: 17.00

Başarılı bulunan teknik destek başvuruları, Ajansın bütçe imkânları çerçevesinde başarı sırasına göre desteklenirler. Ajans, yıl içerisinde yeni başvuru almama yetkisine sahip olup bu durumda o yıl içerisinde yeni başvuru alınmayacağını duyurur.

2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, teknik destek programının referans numarasını açık bir şekilde belirterek, elektronik posta ya da faks ile aşağıdaki adrese veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

E-posta adresi: projebirimi@cka.org.tr

Tel: (322) 363 00 40

Faks : (322) 363 00 41

Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. Başvuru Rehberinde yer almayan hiçbir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Belirlenen usullere uygun olarak hazırlanacak ve Ajansa sunulacak olan her bir başvuru, Genel Sekreterce görevlendirilecek ilgili Ajans uzmanlarından oluşan en az üç kişilik bir değerlendirme komisyonu tarafından değerlendirilir. Değerlendirme komisyonunun çalışma esas ve usulleri, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu kapsamında belirtilen hususlar çerçevesinde Ajans tarafından belirlenir.

Teknik destek başvuruları, her bir başvuru döneminin tamamlanmasını takip eden 15 iş günü içerisinde değerlendirilir. Değerlendirme süreci, ön inceleme ile nihai değerlendirme olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır:

2.3.1. Ön İnceleme

Ön inceleme aşamasında, zamanında teslim edilen başvuruların idari kontrol ile uygunluk kontrolü yapılır.

a. İdari Kontrol

Başvurular, öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulur. İdari kontrolde, aşağıda yer alan İdari Kontrol Listesinde belirtilen kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir.

İDARİ KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır	Kriterin Taşınmaması Durumunda Ön İnceleme Sonucu
1. Başvuru Formu standart formata uygun olarak KAYS üzerinden hazırlanmıştır.			Ret
2. Teklif, Türkçe olarak hazırlanmıştır.			Ret
3. Başvuru Sahibinin -ve varsa Ortaklarının- kuruluş ve güncel durumunu (kuruluş yeri, sermaye yapısı, iştigal alanları, başvuru sırasındaki güncel hali vb.) gösteren Ticaret Sicil Gazetesi veya Esnaf Sanatkârlar Sicil Gazetesi örneği sunulmuştur.			Eksik Evrak Bildirimi
4. Başvuru Sahibinin -ve varsa Ortaklarının- oda faaliyet belgesi örneği sunulmuştur.			Eksik Evrak Bildirimi
5. Başvuru sahibi -ve varsa Ortakları- adına Sosyal Güvenlik Kurumundan alınmış, 2023 ve 2024 yıllarına ait istihdam edilen personel sayısını gösterir belge sunulmuştur			Eksik Evrak Bildirimi
6. Başvuru Sahibinin -ve varsa Proje Ortaklarının- 2023 ve 2024 yıllarına ait gelir tablosu ve bilançosunun ya da işletme hesap özetinin; ya da yeni kurulmuş ve faaliyette olan işletmeler için kuruluş bilançosu ve en son mali durum tahmininin serbest muhasebeci ve/veya mali müşavir onaylı nüshası			Eksik Evrak Bildirimi
7. Başvuru Sahibini -ve varsa Ortaklarını- temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)inin ve imzalarının noter tasdikli imza sirküleri . (Bu kişi(ler)in yetkisi ve sorumluluğunun kaynağının da belgelenmesi gerekme-tedir -kuruluş sözleşmesinde işaretlenerek veya Yönetim Kurulu'nun ya da yetkili Yönetim Organının bu kişi(ler)i yetkilendirme kararının sureti ile-)			Eksik Evrak Bildirimi
8. Taahhütname, Başvuru Sahibinin temsil ve ilzama yetkili temsilcisi tarafından imzalanmıştır.			Ret
9. Eğitim/Danışmanlık Bilgi Formu doldurularak KAYS'a yüklenmiştir.			Eksik Evrak Bildirimi
10. Başvuru Sahibi Mevcut Durum Analizi formu eksiksiz doldurularak KAYS'a yüklenmiştir.			Eksik Evrak Bildirimi

b. Uygunluk Kontrolü

Uygunluk kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır:

UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır	Kriterin Taşınmaması Durumunda Ön İnceleme Sonucu
1. Başvuru Sahibi ve ortakları uygundur.			Ret
2. Teknik destek, program kapsamında uygun olarak tanımlanan yerde uygulanacaktır.			Ret
3. Teknik destek uygulama süresi 6 ay veya daha kısadır.			Ret
4. Teknik destek konusu, Ajansın yürütmekte olduğu teknik destek programının amaç ve öncelikleri kapsamında açıkça yer almaktadır.			Ret

2.3.2. Nihai Değerlendirme

Ön incelemeyi geçen başvurular; aşağıda yer alan değerlendirme tablosuna göre değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Değerlendirme Tablosu	Puan
1. Başvuru, teknik destek kapsamında desteklenecek alanlarla ne kadar ilgili?	30
2. Teknik destek başvurusu, diğer uygulanan/uygulanacak programlarla karşılaştırıldığında katma değer yaratacak unsurlar içeriyor mu?	30
3. İhtiyaçlar ve sorunlar ne kadar doğru bir şekilde tanımlanmış?	20
4. Başvurunun beklenen sonuçlarının, hedef gruplar üzerinde sürdürülebilir bir etkisi var mı? Çarpan etkileri olacak mı?	20
TOPLAM PUAN	100

Alınan teknik destek başvuruları, değerlendirme komisyonu üyeleri tarafından tablodaki puanlama kriterleri dikkate alınarak değerlendirilir. Başvurunun başarılı kabul edilebilmesi için değerlendirme komisyonu üyelerinden ortalama **en az 65 (altmış beş) puan** alması gerekmektedir.

Başarılı bulunan teknik destek başvuruları, ajansın bütçe imkânları çerçevesinde başarı sırasına göre desteklenirler. Ajans, yıl içerisinde yeni başvuru almama yetkisine sahip olup bu durumda o yıl içerisinde yeni başvuru alınmayacağını duyurur.

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Başvuru, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır.
- Başvuru eksiktir veya belirtilen idari koşullara uygun değildir.
- Başvuru Sahibi veya ortaklarından biri ya da bir kaçı uygun değildir.
- Başvuru içeriği uygun değildir (teklif edilen faaliyetin program kapsamında olmaması, teklifin

izin verilen azami süreyi aşması, teknik desteğin hizmet alımı yoluyla sağlanması halinde azami destek miktarını aşması vb.)

- Başvuru, programın rehberde belirtilen amaç ve öncelikleri ile ilgili değildir.
- Başvuru, seçilmiş olan diğer teknik destek faaliyetlerine göre daha az puan almıştır.
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir.
- Bu Rehberde bulunan herhangi başka bir kritere uyulmamıştır.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Bir dönemde alınan başvurular bir sonraki dönemin ilk 15 iş günü içerisinde değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda teknik destek başvurusu uygun bulunan başvuru sahipleri, her bir başvuru dönemini müteakip ayın sonunda Ajansın internet sitesinde ilan edilir ve böylece sözleşme imzalamaya davet edilmiş sayılırlar. Teknik destek talepleri uygun görülen başvuru sahipleri ile ilan tarihinden itibaren 10 iş günü içinde **elektronik ortamda** sözleşme imzalanır. E-imza kullanılamaması durumunda başvuru sahibi tarafından Ajansa bilgi verilmelidir. Bu durumda Ajansın yönlendirmesi doğrultusunda sözleşme imza süreci tamamlanır. Belirlenen süre içerisinde müracaat etmeyenler haklarından feragat etmiş sayılırlar.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Genel Sekreterin onayıyla desteklenmesi öngörülen teknik destekler ve buna ilişkin ilke ve kurallar, başvuru sahibi ile Ajans adına Genel Sekreterin imzalayacağı bir sözleşmeye bağlanır.

Sözleşme imzalanmadan önce Ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Sözleşmeler, başvuru sahiplerince mevzuatta belirlenen süre içerisinde başvuru formu ve ekleri ile başvuru rehberinde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı suretinin sunulmasını takiben imzalanır. Bu süre zarfında Ajansa başvurmayan veya sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya Ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır ve aynı faaliyet için bir yıl süre ile tekrar başvuruda bulunamazlar. Bu süre zarfında, mücbir bir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren sözleşme sahiplerine on günlük ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz.

Başvuru sahibi tarafından doldurulmuş olan teknik destek talep formu ve ekleri, teknik destek sözleşmesinin de doğal ekleridir. Bu sebeple, değerlendirmeye tabi tutulan metinde yer alan bilgilerde uygulama esnasında değişiklik yapılmaması esastır.

Teknik desteğin hizmet alımı yoluyla sağlandığı durumlarda, hizmet alımı Ajans tarafından kendi tabi olduğu esas ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Uzman/danışman firma, Ajans ile yaptığı hizmet sözleşmesi çerçevesinde, talep edilen teknik desteği Ajans adına başvuru sahibine sağlayacaktır.

Teknik destek faaliyetleri sözleşmenin imzalanmasından itibaren altı ay içerisinde tamamlanır. Talebin fazla olması, yoğunluk ve başka sebeplerden dolayı, onaylandığı halde altı ay içinde tamamlanamayan teknik destek faaliyetlerinin uygulama süresi; Ajansın iş yükü, uzman profili ve çalışma programı göz önünde bulundurularak, Genel Sekreter tarafından en fazla bir ay uzatılabilir. Teknik destek faaliyetinin tamamlanmasını müteakip yararlanıcı, **en geç 30 (otuz) gün** içerisinde nihai raporunu Ajansa sunar.

Hedeflerin gerçekleştirilememesi: Desteklenen faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi veya faaliyetin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Sözleşmenin değiştirilmesi: Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı durdurulabilir.

Raporlar: Yararlanıcılar, teknik destek faaliyetinin tamamlanmasını müteakip **en geç 30 (otuz) gün** içerisinde nihai raporunu Ajansa sunar. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Teknik Desteğe Ait Kayıtlar: Yararlanıcı, teknik destek faaliyetlerinin uygulanmasına dair tüm kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar, teknik desteğin sözleşmede belirtilen uygulama süresinin bitim tarihinden itibaren **5 yıl** süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerekğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, faaliyet uygulama ve yönetim mekânlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar ve ortakları, teknik destek faaliyetlerinde Ajansın sağladığı destek ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde (www.cka.org.tr) yayınlanan "Tanıtım ve Görünürlük Rehberi'ne" uygun olarak gerekli önlemleri alır.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI

3. EKLER

EK A: Eğitim/Danışmanlık Bilgi Formu

EK B: Başvuru Sahibi Mevcut Durum Analizi Formu²

EK C: Dış Ticaret Ve Ticari İstihbarat Danışmanlığı İçeriği

EK D: Dijital Dönüşüm Değerlendirme ve Yol Haritası Danışmanlığı İçeriği

EK E: Savunma Sanayinde Tedarikçi Olma Yetkinliğinin Geliştirilmesine Yönelik Danışmanlık İçeriği

² Mevcut Durum Analizi formları excel formatındadır. Ajansın internet sitesinde bulunan şablon indirilerek doldurulacaktır.

EK A: EĞİTİM / DANIŞMANLIK BİLGİ FORMU

Başvuru Sahibi tarafından sunulan teknik destek başvurusunun destek almaya hak kazanması durumunda bu formda yer alan bilgiler kullanılarak **Ajans tarafından** alınacak hizmete ilişkin teknik şartname oluşturulacaktır. Ayrıca, formda yer alan bilgiler eğitim/danışmanlık hizmeti verecek kişi/kurum ile yapılacak sözleşmenin hazırlanmasında esas alınacaktır. Söz konusu veriler yol gösterici nitelikte olacağından ayrıntılı bir biçimde hazırlanması gerekmektedir.

Bu form tavsiye niteliğinde olup Ajans'ın nihai teknik şartnameyi hazırlarken bu formda belirtilen tüm hususları aynen kullanma gibi bir zorunluluğu bulunmamaktadır. Ajans, gerekli gördüğü takdirde eğitim müfredatını revize etme hakkını saklı tutar.

Başvuru Sahibinin Adı	Eğitim/danışmanlık talep eden kurum/kuruluşun adı yazılmalıdır.			
Hizmet Yeri	Eğitim/danışmanlık hizmetinin alınacağı salonun adı ve açık adresi yazılmalıdır.			
Hizmet Konusu	Faaliyetin konusu yazılmalıdır (Faaliyet konusunun Başvuru Rehberi'nin 2.1.3 bölümünde belirtilen faaliyet konuları ile uyumlu olmasına dikkat edilmelidir).			
Hizmet Süresi	Eğitimin/danışmanlığın kaç gün süreceği belirtilmelidir.			
Katılımcı Sayısı	Eğitim/danışmanlık faaliyetinden yararlanacak (bizzat faaliyete katılacak) kişi sayısı yazılmalıdır.			
Eğitim/ Danışmanlık Müfredatı	Konusu	Süresi (gün)³	Toplam Ders Saati	Günlük Ders Saati
	Konu 1			
	Alt Konu (gerekli ise)			
	Konu 2			
	Alt Konu (gerekli ise)			
	Konu 3			
	Alt Konu (gerekli ise)			
	Konu...			

3 Aynı yararlanıcıya bir yılda toplam iki haftadan fazla süreyle geçici uzman personel olarak görevlendirilemez.

EK C: DIŞ TİCARET VE TİCARİ İSTİHBARAT DANIŞMANLIĞI İÇERİĞİ

1.Genel Dış Ticaretin Anlatılması

- İhracat & İthalat
- Gümrük (İşlemler, Vergiler, Gereklilikler, Ürün Gereksinimleri, Teknik Engeller)
- Gümrük Birliği & Serbest Ticaret Anlaőmaları
- Türkiye'nin Dış Ticareti
- Adana'nın Dış Ticareti

2.Pazar Araştırma Adımları

- Hedef Pazar Seçim Kriterleri
- Trade Map Kullanımı ve Rapor Oluşturulması

3.Hedef Pazar Puanlaması ve Hedef Pazar Seçimi

- Puanlama Sisteminin Firmaya Uyarlanması ve Uygulanması
- Hedef Pazar Seçim Uygulaması

4.Hedef Pazarların Detaylı Araştırması

- Vergi Oranlarının İncelenmesi
- Gümrük Gereksinimlerinin Araőtırılması
- Ticaret Bakanlığı ve Diğer Kaynaklardan Ülke Raporları Bulunması
- Ülke Risk Puanlarının İncelenmesi
- Ülke ile İő yapıő őekillerinin İncelenmesi

5.Ücretsiz Kaynaklardan Müşteri Bulma

- Ticaret Müőavirlerine Ulaşma
- Ücretsiz Kaynakların Tanıtımı ve Kullanımı
- Sektöre ve Firmanın Hedeflerine Göre Uygun Ücretsiz Kaynaklara Ulaşma

6.Ücretli Kaynaklardan Müşteri Bulma

- Ücretli Kaynak Čeőitlerinin Tanıtımı
- Ücretli Kaynakların Kullanımları

7.Rakiplerin Analizi, ürün ve fiyat çalışmasının yapılması

- Yerli ve Yabancı Rakipleri Belirleme
- Yabancı Rakiplerin Faaliyet ve Stratejilerini İnceleme
- Yabancı Rakiplerin Müőterilerine Ulaşma Yolları
- Rakiplerin Satış Yaptığı Ülkelerin, Teslimat Detaylarının ve Fiyatlarının Belirlenmesi

8.Müşteri Bilgi Bankası Oluşturma

- CRM Programları ilk Adım (Gerekirse)
- Excel üzerinden müşteri bilgi bankası oluşturulması
- Müşteri İletişim Bilgileri Bulunması
- Bilgi Bankasının Verimli Kullanımı

9.Müşteri Mailing için Taslak oluşturma

- Düzenlenebilir Taslaklar Oluşturulması
 - o İlk E-Posta, Hatırlatma E-Postası, İlgilenen Firma için Tekrar E-Postası, Satış Sonrası, İlk Cevap Sonrası Hızlı Dönüş, Satışa Giden Süreçler için E-Postalar
 - o Potansiyel Müşterilere Gönderilecek Evrakların Ayarlanması (Katalog, Kare Kod, Ürün Fotoları)
 - o Taslaklar Üzerinde Hangi Değişiklikler Yapılacağı Belirlenmesi

10.Müşteriler ile İletişim

- Müşteri Aramaları
- E-Posta Gönderimi
- E-Meeting Oluşturulma

11.Müşteri Arama Bilgilerinin Sisteme Eklenmesi, Hızlı Cevap verilmesi

12.Müşteri ile Konuşma Teknikleri

13.Geri Dönüş sağlayan firmalar ile

- İlgilenme
- Müşterinin sorununu ve ihtiyacını anlama
- Teklif verme aşamasına getirme
- Fiyatlandırma ve pazarlık politikası belirleme
- Ürünler için esneklik belirleme

14.Geri dönüş sağlamayan firmalara düzenli aralıklarla mail atılması

15.Geri dönüş sağlayan ancak güncel arayışı olmayan firmalar için hatırlatma takvimi oluşturulması

16.Sosyal medya hesaplarının satış & pazarlama için aktif kullanılması

17.Örnek Ürün ve hediye gönderme sisteminin oluşturulması

18.Fuarların takibi ve katılma kararı için araştırmalar

Her firma özelinde eğitime katılan ihracat personelinin firmanın hedef pazar araştırması yapabilmesini, bulunan hedef pazarlarda müşteri bulabilmesini, bulunan müşterileri sürdürülebilir bir sistem ile takip etmesini ve müşteriler ile satış odaklı iletişim kurabilmesini sağlayacak uygulamalı eğitimler verilecektir.

EK D: DİJİTAL DÖNÜŞÜM DEĞERLENDİRME VE YOL HARİTASI DANIŞMANLIĞI İÇERİĞİ

1. Ön Değerlendirme

- Ön değerlendirme anketi yapılması
- Firmanın önceliklerinin belirlenmesi

2. İmalat Sanayinin Dijital Dönüşümü ve Dijital Teknolojiler Eğitimi

- Dijital dönüşümü tetikleyen ve şekillendiren temel teknolojiler, imalat sanayine etkileri, dijital dönüşüm araç ve teknolojilerinin imalat sanayindeki kullanım örnekleri hakkında bilgi verilmesi

3. Olgunluk Düzeyi

- Danışmanlar tarafından yapılacak saha çalışması kapsamında işletmenin büyüklüğüne göre 1 ya da 2 gün süren analizler yapılması ve işletmenin dijital dönüşüm olgunluk düzeyinin belirlenmesi

4. Yol Haritası Hazırlanması

- Saha analizi sonrasında ise üretim yapan işletmelerin mevcut durumlarının uçtan uca analiz edilmesi
- İşletmenin ihtiyaçlarına ve önceliklerine özel hazırlanmış uygulanabilir bir yol haritası sunulması

5. Rapor

- Görüşmeler sonrasında dijital dönüşüm olgunluk seviyesi, yol haritası ve önerilerin yer aldığı rapor hazırlanması

EKE: SAVUNMA SANAYİNDE TEDARİKÇİ OLMA YETKİNLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK DANIŞMANLIK İÇERİĞİ

1. Ön Hazırlık ve Firma Analizi

- Firma hakkında ön bilgi ve doküman toplama, insan kaynakları (organizasyon yapısı, ürün grupları, üretim kapasitesi, mevcut sertifikalar vb.)
- EYDEP kriterlerine genel uyumun değerlendirilmesi
- Savunma sanayi sektöründe mevcut iş birlikleri ve referanslarının incelenmesi

2. Kapsamlı Yetkinlik Değerlendirmesi

- Üretim altyapısı ve teknolojik yeterliliğin incelenmesi
- Kalite Yönetim Sistemi ve ISO/AS sertifikasyon durumu –durum tespiti ve eksiklerin belirlenmesi
- İnsan kaynakları kapasitesi ve teknik personel niteliklerinin değerlendirilmesi
- Tedarik zinciri ve müşteri ilişkileri yönetimi süreçlerinin analizi
- Savunma Sanayide Yerli üretim oranının ölçülmesi ve dışa bağımlılık durumunuz ölçülmesi

3. Özet Savunma Teknoloji Yol Haritalarının Oluşturulması

- Mevcut ve hedef ürünlerin belirlenmesi
- Mevcut ve hedef teknoloji hazırlık seviyelerinin belirlenmesi
- Hangi alanlarda iyileştirme yapılması gerektiğinin açık biçimde belirlenmesi
- Savunma Sanayi için uygun kamu teşvikleriyle, stratejik potansiyel iş birliklerinin takvime işlenmesi

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI**

2025 YILI DESTEK PROGRAMLARI BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI TAKVİMİ

İl	Toplantı Tarihi	Toplantı Saati	Toplantı Yeri	Hedef Grup
Mersin	21 Temmuz 2025	14.00 - 15.30	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası	Mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri
Adana	23 Temmuz 2025	14.00 - 15.30	Çukurova Kalkınma Ajansı	Mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri
Mersin	24 Temmuz 2025	14.00 - 15.30	Mersin Teknopark	Mikro/küçük işletmeler
Adana	25 Temmuz 2025	14.00 - 15.30	Çukurova Teknokent	Mikro/küçük işletmeler
Mersin	29 Temmuz 2025	10.00 - 11.30	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası	Kooperatifler ve üretici birlikleri
Mersin - Silifke	29 Temmuz 2025	15.00 - 16.30	Silifke Ticaret ve Sanayi Odası	Mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri
Adana	30 Temmuz 2025	10.00 - 11.30	Çukurova Kalkınma Ajansı	Kooperatifler ve üretici birlikleri
Adana - Kozan	30 Temmuz 2025	15.00 - 16.30	Kozan Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	Mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri

2025 YILI DESTEK PROGRAMLARI PROJE HAZIRLAMA EĞİTİMLERİ TAKVİMİ

İl	Toplantı Tarihi	Toplantı Saati	Toplantı Yeri	Hedef Grup
Adana	31 Temmuz 2025	10.00 - 16.00	Çukurova Kalkınma Ajansı	Mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri
Mersin	1 Ağustos 2025	10.00 - 16.00	Mersin Üniversitesi Girişim Limanı	Mikro/küçük işletmeler, kooperatifler ve üretici birlikleri